

Årsredovisning 2022

Generaldirektörens förord

Den 24 februari 2022 slogs inte enbart den europeiska säkerhetsordningen i spillror – förutsättningarna för den internationella handeln ändrades också i hög grad. Rysslands brutala anfallskrig i Ukraina präglade av naturliga skäl Kommerskollegiums verksamhet under 2022 på flera sätt.

Från att ha haft en medarbetare som arbetat med internationella sanktioner på halvtid var under delar av våren som mest ett tiotal kollegor sysselsatta med att hantera EU:s sanktioner mot Ryssland. Kommerskollegium arbetar normalt med att öppna marknader för handel, nu var vår uppgift att isolera Ryssland för att minska landets förmåga att föra krig. EU hann besluta om nio sanktionspaket under året och Kommerskollegium har delvis blivit en sanktionsmyndighet. Detta innebar bland annat ett stort antal kontakter med företag och en omfattande kommunikation. Vi avsatte också betydande resurser för att analysera handeln med Ryssland och krigets effekter på världshandeln i övrigt.

Fram till millennieskiftet hade Kommerskollegium ansvar för funktionen utrikeshandel i Sveriges dåvarande totalförsvar. Kriget i Ukraina föranledde under året en diskussion om vår roll i det civila försvar som nu åter rustas upp.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen har också medfört att vi under året förberett oss för vår roll i det system för granskning av utländska direktinvesteringar som är under uppbyggnad.

Säkerhetspolitiken och frågor kopplade till försörjningstrygghet kastade också andra skuggor över handelspolitiken, i handelsrelationen mellan USA och Kina och som en av följderna av coronapandemin. Tendensen mot ökad protektionism och inåtvändhet var särskilt tydlig i USA, men var också betydande i EU.

Mot den bakgrunden var Kommerskollegiums insatser för ”hållbar handel utan hinder” av stor vikt. Resultaten under året har varit goda. Det gäller både vårt expertstöd till regeringen och våra myndighetsfunktioner. En betydande del av våra insatser var dessutom ämnade att bistå det nu pågående svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd.

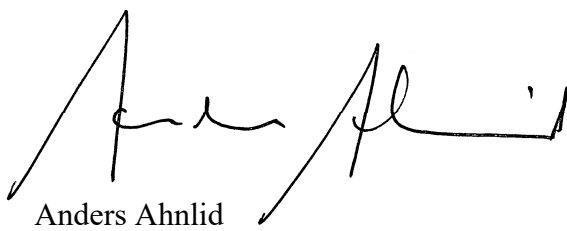
Under året var klimat, digitalisering, handel på konkurrensmässiga villkor, efterlevnad av reglerna på EU:s inre marknad och standardisering våra tematiska prioriteringar.

Ett axplock av våra resultat 2022: Sverige tog viktiga steg framåt tack vare vårt arbete i Rådet för innovativ och klimatfokuserad standardisering. Våra rapporter och vår expertis användes inför Världshandelsorganisationens ministermöte i juni, som ledde till vissa framsteg. Vi visade varför fördjupad ekonomisk integration är bättre än ökad självförsörjning och hur handelspolitik och hållbart företagande bidrar till mer ansvarsfulla, hållbara och motståndskraftiga värdekedjor. Vi bidrog till att stärka EU:s krismekanismer och visade hur fri rörlighet för tjänster på EU:s inre marknad bidrar till grön omställning.

Vi nådde goda resultat i vårt internationella utvecklingssamarbete. *Trade Academy* och andra utbildningsinsatser var framgångsrika. Vi avslutade projekt för kapacitetsuppbyggnad i Ecuador och inledde nya i Zambia och Namibia. *Open Trade Gate Sweden* fortsatte att utveckla sina insatser för att främja export från utvecklingsländer till Sverige och EU.

Under 2022 förbättrade vi kontakterna med företag och andra intressenter inom vårt ansvarsområde. Vi har fortsatt att vässa vår kommunikation. Vi använder nya flexibla arbetssätt, med möjlighet till distansarbete och hybridmöten.

Föreliggande årsredovisning visar bredden och djupet i våra insatser. För Kommerskollegiums goda resultat under 2022 vill jag framföra ett stort och varmt tack till myndighetens alla medarbetare. Under ännu ett exceptionellt år har många ställt om och alla gjort utomordentliga insatser för att Sverige ska kunna tillvarata sina intressen i utrikeshandeln, på EU:s inre marknad och i handelspolitiken.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anders Ahnlid', with a stylized, flowing script.

Anders Ahnlid
Generaldirektör

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
2	En väl fungerande inre marknad.....	8
3	Ett starkt handelssystem	17
4	Goda förutsättningar för utvecklingsländer	31
5	En väl fungerande myndighet och övrig rapportering	38
6	Finansiell redovisning.....	43
	Resultaträkning	44
	Balansräkning.....	45
	Anslagsredovisning	46
	Tilläggsupplysningar och noter	47
	Väsentliga uppgifter	56

1 Inledning

1.1 Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Vårt huvudsakliga uppdrag är att bistå Regeringskansliet med expertstöd i såväl långsiktigt som löpande arbete samt bidra till ökad kunskap inom våra verksamhetsområden.

Kommerskollegium verkar för frihandel och fri rörlighet på EU:s inre marknad. Utgångspunkten är det samlade svenska ekonomiska intresset mot bakgrund av regeringens övergripande mål för tillväxt och sysselsättning. Vi tar hänsyn till näringslivets och konsumenternas intressen samt beaktar utvecklingsländernas perspektiv och integrering i handelssystemet. Vår vision är en hållbar handel utan hinder.

Verksamheten finansieras i huvudsak av två anslag, myndighetens förvaltningsanslag som återfinns under utgiftsområde 24 Näringsliv samt ett ramanslag under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som används för att bedriva internationellt utvecklingssamarbete inom vårt verksamhetsområde.

1.2 Årsredovisningens struktur

Årsredovisningen inleds med Kommerskollegiums uppdrag och en ekonomisk redovisning på övergripande nivå (kap 1). Vi har tre mål för verksamheten, med utgångspunkt i vår instruktion. Målen är kopplade till våra tre verksamhetsområden och dispositionen i årsredovisningen är indelad enligt dessa: En väl fungerande inre marknad (kap 2), Ett starkt handelssystem (kap 3) samt Goda förutsättningar för utvecklingsländer (kap 4). Dessa kapitel inleds med en resultatbedömning. Vi rapporterar även vårt Agenda 2030-arbete i anslutning till respektive mål.

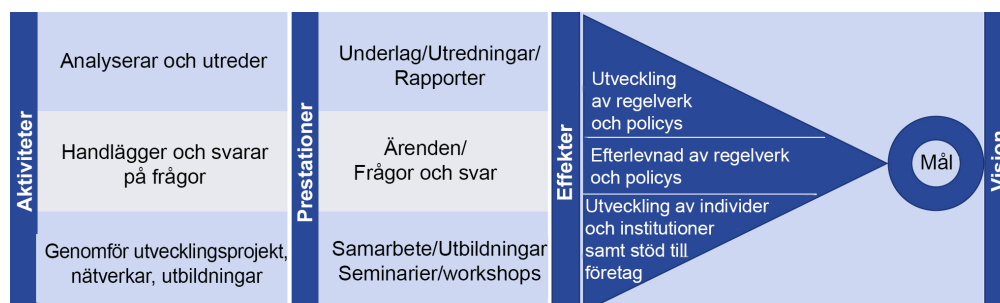
En väl fungerande myndighet och övrig rapportering (kap 5) innehåller ett avsnitt om kompetensförsörjning, en summering av årets övergripande kommunikationsarbete och annan återrapportering. Årsredovisningen avslutas med den Finansiella redovisningen (kap 6).

1.3 Resultatindikatorer

För att kunna mäta effekter av vår verksamhet följer vi upp verksamheten med hjälp av resultatindikatorer. Dessa ligger till grund för bedömningen av resultatet inom vart och ett av våra verksamhetsområden och inleder kapitel 2, 3 och 4.

De effekter som vi eftersträvar och som beskrivs i figuren nedan, handlar om utveckling av regelverk och policys, efterlevnad av regelverk och policys och utveckling av individer och institutioner samt stöd till företag.

Figur 1 – Verksamhetslogik

För att mäta effekterna av hur regelverk och policys utvecklas, utvärderar vi utredningar och rapporter som vi publicerat under året, genom att vi ser hur de sprids och hur innehållet används vidare i handelsvärlden. I den utvärderingen tittar vi även på hur väl hållbarhetsdimensionerna har integrerats och hur innehåll och slutsatser kopplar till målen i Agenda 2030.

För att mäta effekterna av efterlevnad av regelverk och policys, gör vi en systematisk uppföljning av våra kontaktpunkter och liknande funktioner. Fullgör vi våra uppdrag, bidrar de till transparens och efterlevnad?

För att mäta effekterna av utveckling av individer och institutioner, mäter vi kapacitetsutveckling på två nivåer; den individuella och den institutionella. Kan en individ använda kunskapen vi förmedlat och utvecklar en organisation funktioner och arbetssätt efter våra insatser? Detta effektområde är särskilt relevant för det internationella utvecklingssamarbetet. Vi informerar även företag och andra aktörer om handelsfrågor inom samtliga mål.

1.4 Kommerskollegiums ekonomi

Kommerskollegiums totala kostnader uppgår till 116,2 miljoner kronor vilket är en ökning med 6,7 miljoner kronor jämfört med 2021.

Ökningen, som motsvarar drygt 6 procent, förklaras av ökade lokalkostnader samt övriga driftkostnader. Lokalkostnadernas ökning uppgår till 1,1 miljoner kronor mellan åren och har sin förklaring dels i indexuppräknings av våra kontorslokaler, dels av hyra av lägenhet i Zambia för en av våra utstationerade.

Övriga driftkostnader uppgår till 19,0 miljoner kronor vilket är en ökning med 6,0 miljoner kronor mellan åren. Den kraftiga ökningen, som

motsvarar 46 procent, beror på att vi har bedrivit verksamheten som planerat under året, till skillnad från 2021 då pandemin härjade. I princip har samtliga kostnader ökat mellan åren där resekostnader uppvisar den största ökningen. Även inköp av tjänster har ökat mellan åren.

Personalkostnaderna är vår överlägset största kostnadspost och utgör över 70 procent av våra kostnader. Utfallet uppgår till 82,2 miljoner kronor, vilket är en minskning med 0,5 miljoner kronor jämfört med 2021. Minskningen beror på att en betydande andel av våra medarbetare har varit tjänstlediga under hösten för att arbeta med det svenska ordförandeskapet i EU. De flesta vakanser har tillsatts men för en del vakanser har det varit svårt att hitta rätt kompetens. I figuren nedan presenteras Kommerskollegiums totala kostnader per verksamhetsområde.

Figur 2 – Kostnader per verksamhetsområde 2022

Förvaltningsanslaget uppgick till 91,5 miljoner kronor samtidigt som utgifterna på anslaget uppgick till 88,9 miljoner kronor, inklusive transfereringar. Att vi inte förbrukat hela det tilldelade anslaget har framför allt sin förklaring i utmaningen att ersättningsrekrytera i samband med tjänstledigheter under året. Utfallet innebär att vi har fullt utgående anslagssparande samt återbetalar 2,6 miljoner kronor av anslaget.

Kommerskollegiums anslagstilldelning inom internationellt bistånd har stadigt utökats de senaste åren och uppgick till 25,0 miljoner kronor för 2022. Våra utgifter uppgick till 26,1 miljoner kronor, inklusive transferering. Det innebär att vi har använt både tilldelad ram och hela anslagssparandet, dessutom 0,4 miljoner kronor av krediten inom biståndsanslaget. Biståndsverksamheten löpte på enligt plan under året.

I tabellen nedan redovisas Kommerskollegiums totala intäkter, kostnader och resultat uppdelat på verksamhetsområde.

Tabell 1 – Intäkter, kostnader och resultat per verksamhet

År	2022	2021	2020
	tkr	tkr	tkr
En väl fungerande inre marknad			
Intäkter av anslag	32 917	33 879	32 836
Övriga intäkter	4 731	1 356	370
Summa intäkter	37 648	35 235	33 206
Kostnader	37 648	35 235	33 206
Resultat	0	0	0
Medel som erhållits från statsbudgeten	4 200	4 200	4 200
Lämnade bidrag	4 200	4 200	4 200
Ett starkt handelssystem			
Intäkter av anslag	51 757	50 929	51 413
Övriga intäkter	219	53	142
Summa intäkter	51 976	50 982	51 555
Kostnader	51 976	50 982	51 555
Resultat	0	0	0
Goda förutsättningar för utvecklingsländer			
Intäkter av anslag	26 016	23 289	20 240
Övriga intäkter	564	0	34
Summa intäkter	26 580	23 289	20 275
Kostnader	26 580	23 289	20 275
Resultat	0	0	0
Medel som erhållits från statsbudgeten	49	19	100
Lämnade bidrag	49	19	100
Kommerskollegium totalt			
Intäkter			
Kostnader	116 204	109 505	105 036
Resultat	0	0	0
Medel som erhållits från statsbudgeten	4 249	4 219	4 300
Lämnade bidrag	4 249	4 219	4 300

Kostnadsutfallet inom verksamhetsområdet *En väl fungerande inre marknad* uppvisar en ökning under året jämfört med de två föregående åren. Det beror på regeringsuppdraget om att inrätta ett råd för innovativ och klimatfokuserad standardisering, som har varit bidragsfinansierat via Kammarkollegiet. Kostnaderna inom *Ett starkt handelssystem* är ungefär i nivå med utfallet 2021 och 2020. Vårt tredje verksamhetsområde, *Goda förutsättningar för utvecklingsländer*, har ett högre kostnadsutfall för året än 2021 och 2020. Den främsta orsaken till det är att årets verksamhet har kunnat genomföras enligt plan i högre utsträckning än de två tidigare pandemiåren. Dessutom erhöll vi ett EU-bidrag inom det så kallade Twinning-programmet för ett samarbetsprojekt i Namibia.

2 En väl fungerande inre marknad

Kommerskollegium är Sveriges inre marknadsmyndighet. Vi verkar för en väl fungerande inre marknad som kännetecknas av de fyra friheterna och bidrar till hållbar utveckling. Meningen med den inre marknaden är att den ska vara till nytta för företag och medborgare. Vi arbetar därför med att förbättra efterlevnaden av EU-rätten på den inre marknaden och verkar för ett enhetligt genomförande och en korrekt tillämpning av EU-rätten i Sverige.

Vi tar fram analyser och ger stöd till Regeringskansliet i fråga om nya regelverk som påverkar den fria rörligheten. I uppdraget som inre marknadsmyndighet ingår även löpande arbete inom anmälningsprocedurer, tekniska regler och standardisering, Solvit-funktionen och kontaktpunkter för varor och tjänster.

2.1 Resultatbedömning

Vår bedömning är att vi 2022 uppnådde ett bra resultat inom målet *En väl fungerande inre marknad som kännetecknas av de fyra friheterna och bidrar till hållbar utveckling*.

En indikator för ett bra resultat är att våra utredningar och rapporter får internationell spridning. Vår uppföljning visade just detta, för bland annat följande slutsatser och rekommendationer:

- Vi kan stärka EU:s krismekanismer men måste ta hänsyn till företagens förutsättningar.
- Fri rörlighet för tjänster på EU:s inre marknad kan bidra till en grön omställning.
- Medlemsländerna måste bli bättre på att följa EU-rätten och Solvit-nätverket kan bidra till detta.

Vi gjorde även bedömningen att vi integrerat hållbarhet på ett bra eller mycket bra sätt, genom att vi belyst målkonflikter och eventuella konsekvenser på hållbarhetsområdet.

Vi såg också effekter av utredningar som vi publicerade 2020–2021. I första hand i form av vårt förslag till en inre marknadsombudsman i varje medlemsland samt för vår utredning om utökat nordiskt samarbete, som genomfördes 2021 men som publicerades som rapport och presenterades under 2022.

En viktig del av vårt inre marknadsarbete är att förhindra uppkomsten av hinder för den fria rörligheten och bidra till att lösa hinder som uppstår. Det gjorde vi under året inom ramen för anmälningsprocedurerna och nätverket Solvit och verksamheten fungerade enligt vår bedömning bra.

Vi gav även stöd till företag och andra aktörer genom att informera om den inre marknadens regler i syfte att underlätta handeln med varor och tjänster. Vi besvarade de frågor som inkom till kontaktpunkterna och fick många gånger positiv återkoppling av frågeställarna.

Utöver genomgången av våra resultatindikatorer vill vi lyfta fram det råd för innovativ och klimatfokuserad standardisering som vi ledde under året. Genom rådets arbete blev det tydligt att samverkan i standardiseringsfrågor både kan främja innovation och bidra till näringslivets klimatomställning.

Vi prioriterade hårt i verksamheten när vi avdelade särskilda resurser för handläggningen av sanktioner mot Ryssland. En konsekvens av detta blev att vi bland annat fick minska på våra informationsinsatser gentemot myndigheter, konsumenter och företag. Vi var även tvungna att minska på vårt löpande stöd till departementet bland annat på grund av omfattande regleringsbrevsuppdrag på inre marknadsområdet.

2.2 Agenda 2030

Kommerskollegiums kontaktpunkter och funktioner fungerar som ett verktyg för att upptäcka potentiella målkonflikter mellan handel och hållbar utveckling, samt hantera handelshinder som uppstår med anledning av dessa. Genom vårt arbete med den inre marknaden bidrog vi förra året framför allt till följande delmål:

- integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering (13.2)
- främja och verkställ icke-diskriminerande politik och lagstiftning (16.b)
- säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna (16.10)
- främja hållbar teknologi i utvecklingsländer och stärk det globala partnerskapet för hållbar utveckling (17.7, 17.16).

Nätverket Solvit, som löser problem för den fria rörligheten i EU som individer eller företag möter, bidrar med sin verksamhet till att uppfylla delmålet om att verka för en icke-diskriminerande lagstiftning. Från 2022 vill vi specifikt lyfta utredningen om hur Solvit-nätverket kan stärkas utifrån ett perspektiv av bättre efterlevnad av EU-rätten, något som skulle kunna vara av stor betydelse för flera av delmålen ovan.

Genom arbetet i Rådet för innovativ och klimatfokuserad standardisering bidrog vi särskilt till målen om att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering, samt att främja och stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

2.3 Utveckling av regelverk och policy

2.3.1 Inre marknadens funktion i kris och stödet till Ukraina

Förslag till förbättringar i kris och en krishanteringsmekanism

Vi fortsatte under 2022 att följa utvecklingen av pandemin och dess konsekvenser för den inre marknaden. Under året publicerade vi rapporten *Lessons from the pandemic – Designing a Single Market crisis management mechanism* som handlade om hur vi kan stärka EU:s krismekanismer. I de två första delarna av rapporten identifierade vi åtgärder som införts under pandemin, som ibland hindrat rörligheten på den inre marknaden. Vi frågade oss om dessa åtgärder varit förenliga med EU-rätten. I rapportens tredje del analyserade vi tre huvudspår för att förbättra den inre marknaden i händelse av kris: vikten av transparens, behovet av bättre efterlevnad och ökat samarbete mellan medlemsstaterna.

I rapporten framförde vi även preliminära synpunkter inför kommande förslag från EU-kommissionen om ett horisontellt krishanteringsinstrument för den inre marknaden (SMEI). En slutsats var vikten av att företagen inte tyngs med onödiga informations- eller rapporteringskrav.

Så kan Ukraina integreras i den inre marknaden

I slutet av året redovisade vi svar på en begäran från Utrikesdepartementet, med förslag på hur Ukraina kan integreras i den inre marknaden och vilka handelslättnader EU kan göra för Ukraina. En möjlighet som vi lyfte fram var att i högre grad utnyttja det befintliga handelsavtalet mellan EU och Ukraina. Det kan även finnas sätt att stödja Ukraina i en förmedlingsprocess till EU.

2.3.2 Mot en hållbar handel på den inre marknaden

Innovativ och klimatfokuserad standardisering

Kommerskollegium ledde under 2022 ett råd för att främja innovativ och klimatfokuserad standardisering, enligt ett uppdrag från regeringen. Rådet hade under 2022 fem möten med 15 myndighetschefer samt verkställande direktörer för Svenska informations- och telekommunikationsstandardiseringen, Svenska institutet för standarder, SEK Svensk Elstandard och Fossilfritt Sverige. Det fungerade som ett forum för de medverkande myndigheterna där vi kunde samverka kring standardisering. Vi hade dessutom två arbetsgrupper som arbetade fram rekommendationer för fokusområdena fossilfritt stål respektive elektrifiering av transportsektorn. Vår bedömning är att råds-

medlemmarna fått ökad kunskap och förståelse för standardiseringsprocessernas betydelse, genom erfarenhetsutbytet med andra myndigheter, företag och forskare samt standardiseringsorganisationer i andra medlemsstater i EU. Vid det sista mötet i december diskuterade rådet förslag till råd och rekommendationer till regeringen hur stärkt strategisk myndighetssamverkan om standardisering kan främja innovation och bidra till näringslivets klimatomställning. En delrapport inlämnades under våren och slutredovisningen av projektet har påbörjats.

Tjänsternas betydelse för den gröna omställningen

Enligt uppdrag i regleringsbrevet gjorde vi en utredning om tjänsternas betydelse för den gröna omställningen: *Green Services in the Single Market – facilitating the transition of the EU's industrial ecosystems*. I rapporten analyserade vi tjänsternas betydelse för den gröna omställningen inom EU:s industriella ekosystem, utifrån målen i EU:s gröna giv. Vi identifierade så kallade ”gröna tjänster” och visade på hinder för flera av dessa tjänster. Med hjälp av exempel från två industriella ekosystem (bygg- och anläggningsekosystemet samt ekosystemet för energiintensiva branscher) illustrerade vi på vilket sätt tjänster kan bidra till att hantera olika utmaningar med en omställning till en mer hållbar inre marknad och gav rekommendationer hur vi kan komma vidare.

2.3.3 Bättre efterlevnad på inre marknaden

Kommerskollegium lämnade under året förslag på hur nätverket Solvit skulle kunna stärkas i EU, i rapporten *How can SOLVIT further enhance compliance with EU law*, i enlighet med ett regleringsbrevsuppdrag. Huvudbudskapet är att medlemsländerna måste uppnå en förbättrad efterlevnad av EU-rätten. I utredningen analyserade vi bland annat om och hur Solvits rättsliga grund skulle kunna ändras samt vilken effekt detta skulle kunna få ur ett efterlevnadsperspektiv. Vår rekommendation blev att Solvit-funktionen bör grundas på en bindande rättsakt och vi lämnade även andra förslag på hur nätverket kan stärka sin roll. Vi anser att det är viktigt att nätverkets informella karaktär bibehålls eftersom det är just den informella dialogen som leder till ett förbättrat genomförande av EU-rätten i medlemsstaterna. Vår förhoppning är att ett stärkt Solvitnätverk skulle kunna kombineras med en inre marknadsombudsman i varje medlemsland, ett förslag som vi har analyserat tidigare. Det presenterades under 2022 i en internationell rapport inför det svenska ordförandeskapet i EU.

2.3.4 Övrigt

Inre marknaden 30 år

Vi levererade under hösten en promemoria till Utrikesdepartementet med titeln *Den inre marknads betydelse för Sverige – ett faktaunderlag med anledning av att den inre marknaden fyller 30 år*. I faktaunderlaget som utgjorde svar på ett uppdrag i regleringsbrevet, pekade vi på betydelsen av den inre marknaden för Sverige. Utgångspunkten var bland annat statistik över Sveriges varu- och tjänstehandel, sysselsättning och utländska direktinvesteringar samt ekonomisk forskning och exempel på de olika verktyg som bidrar till att främja den fria rörligheten för varor, tjänster, personer och kapital.

Genomförandet av regeringens standardiseringsstrategi

I Kommerskollegiums instruktion finns flera uppgifter kopplade till standardisering och vi har dessutom ett återkommande uppdrag i regleringsbrevet att stödja genomförandet av regeringens standardiseringsstrategi, genom åtgärder som ska stärka den nationella samordningen av standardisering. Under 2022 fortsatte vi därför arbetet med att be olika intressenter om synpunkter, i samband med omröstningar vid begäran om standarder. Vi var representerade vid förmötena inför möten i EU:s standardiseringskommitté och genomförde bilaterala möten vid behov. Vi såg över och uppdaterade kommunikationen om standardisering på vår webbplats för att förenkla spridandet av kunskap inom standardisering och presenterade och medverkade i diskussioner om standardisering i olika nationella fora. Vi kunde även se att vårt arbete med ett rådgivande organ för innovativ och klimatfokuserad standardisering gav synergieffekter för att stärka den nationella samordningen inom standardisering. Vi gav fortlöpande stöd till Utrikesdepartementet i arbetet med att ta fram och utveckla EU:s standardiseringsstrategi och en ändring av EU:s standardiseringsförordning.

Kommerskollegium bedömer att insatserna under året har bidragit till genomförandet av regeringens standardiseringsstrategi. Insatserna har lett till ett gott samarbete med andra myndigheter och en ökad förståelse för frågorna. Våra aktiviteter medförde goda underlag för svenska inspel till EU-kommissionen i aktuella frågor på standardiseringsområdet.

En gemensam digital ingång till offentliga aktörer i hela EU

Kommerskollegium bistod för andra året i rad Myndigheten för digital förvaltning (Digg) i arbetet med införandet av en enda ingång till EU:s digitala tjänster – Single Digital Gateway (SDG). För att stödja

införandet och förvaltningen deltog vi bland annat i EU-kommissionens samordningsmöten för SDG. Vi deltog även i informationsmöten riktade till svenska myndigheter som berörs av förordningen, i bilaterala avstämningar med de myndigheter som omfattas av bilaga III, samt i avstämningar med Digg i frågor som rör det nationella införandet.

2.4 Efterlevnad av regelverk och policys

2.4.1 Yttrande över remisser

Kommerskollegium bevakade även under 2022 EU-rättens genomförande i svensk lagstiftning, genom att vi yttrade oss över inkomna remisser. Vi besvarade 192 remisser från Regeringskansliet och från olika myndigheter, vilket är en minskning jämfört med föregående år, se tabell 2 nedan.

Exempel: En remiss avsåg ett förslag till en ny EU-förordning om ekodesign för hållbara produkter. I vårt svar lyfte vi vikten av att förslaget inte tillåts falla sönder i olika nationella regelverk, utan att den inre marknaden stärks. Men vi framförde även att det kan bli svårare att handla med omvärlden, eftersom reglerna är administrativt utmanande. Förslaget saknade också en analys av förenligheten med Världshandelsorganisationens (WTO) regelverk.

Vi har under året fortsatt att integrera ett klimat- och hållbarhetsperspektiv i yttranden över remisser.

2.4.2 Handelshinder och fri rörlighet inom EU

Anmälningar enligt anmälningsdirektivet 2015/1535

För att undanröja tekniska handelshinder granskar vi remisser från myndigheter och Regeringskansliet. Vi anmäler svenska författningsförslag till EU-kommissionen och till WTO:s sekretariat för tekniska handelshinder (TBT) samt bevakar och analyserar anmälningar från andra medlemsländer.

Tabell 2 – Remisser och anmälningar

	2022	2021	2020
Granskade remisser	192	226	174
Varav remisser med anmälningsskyldighet enligt anmälningsdirektivet 2015/1535	58	70	48
Svenska anmälningar enligt anmälningsdirektivet 2015/1535	63	61	69
Svenska Anmälningar till WTO/TBT	6	2	2
Antal anmälningar enligt 1535 i hela EU	924	969	895

Under 2022 granskade vi 192 remisser och av dessa gjorde vi bedömningen att 58 borde anmälas till EU-kommissionen, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Vid årets slut hade vi anmält 63 föreskrifter till EU. Totalt anmälde medlemsländerna 924 förslag till EU-kommissionen, vilket är i nivå med de senaste åren. Före pandemin var antalet anmälningar cirka 700 årligen. Det höga antalet anmälningar är ett tecken på att proceduren fungerar som den ska.

För att förhindra att den fria rörligheten på den inre marknaden påverkas negativt kan medlemsländerna avge reaktioner på förslag till tekniska föreskrifter. Kommerskollegium analyserade förslag från andra medlemsstater och lämnade sammanlagt 6 reaktioner under 2022. Av de lämnade reaktionerna var 5 i form av kommentarer vilket är den mildare formen av reaktion. Sammanlagt tog vi emot reaktioner på 10 av de svenska anmälningarna som gjordes under 2022, att jämföra med 7 reaktioner 2021 och 9 reaktioner 2020. Samtliga anmälningar fick reaktioner i form av kommentarer.

Vi svarade även på frågor om anmälningsproceduren, från myndigheter, departement och andra organisationer och informerade även på andra sätt om anmälningsdirektivet. Ett särskilt fokus under året var handelshinder kopplade till Rysslands invasion av Ukraina som vi rapporterade om till Utrikesdepartementet. I vår årsrapport över svenska och utländska anmälningsärenden beskrev vi tendenser inom proceduren som kan påverka svenska handelsintressen.

Anmälningar enligt tjänstedirektivet

Sedan förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden trädde i kraft 2009 har Kommerskollegium i uppdrag att arbeta med anmälningar till EU-kommissionen av nya och förändrade krav på tjänsteverksamhet. Myndigheterna anmäler själva sina föreskrifter i EU:s informationssystem Internal Market Information System (IMI). Därefter godkänns anmälningarna av Kommerskollegium för vidarebefordran till EU-kommissionen. Under 2022 granskade vi inkomna remisser utifrån tjänstedirektivets anmälningsplikt. Majoriteten av de granskade författningarna utgjordes av föreskriftsförslag från myndigheter.

Medlemsstaterna gjorde under 2022 sammanlagt 73 anmälningar enligt tjänstedirektivet. Av dessa var 24 anmälningar från Sverige, att jämföra med 17 under 2021 och 10 under 2020. Kommerskollegium sammanställde varje vecka utländska och svenska anmälningar till Regeringskansliet. Dessutom gjordes en årsrapport med mer detaljerad information om föregående års anmälningar.

Anmälningar om ömsesidigt erkännande

I EU finns det regler om hur myndigheter ska göra när de överväger att stoppa eller stoppar en produkt enligt nationella tekniska regler. Detta följer av EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av varor, (EU) 2019/515, som trädde i kraft i april 2020. Kommerskollegium har i uppgift att ta emot beslut som myndigheter fattar enligt förordningen och anmäla besluten till EU-kommissionen. Under 2022 mottog vi 1 sådan anmälan. Vi genomförde även en informationsinsats riktad till myndigheter.

Solvitnätverket

Sveriges Solvitfunktion tar emot och hanterar klagomål om hinder för den fria rörligheten som företag eller privatpersoner stött på när myndigheter inte tillämpar EU-rätten korrekt. Arbetet innebär att på informell väg, i dialog med de myndigheter som är berörda, försöka komma till rätta med de problem som klagomålen handlar om.

Solvit Sverige tog emot 192 ärenden under 2022 som handlade om hinder för fri rörlighet som företag och medborgare stött på i Sverige, eller i andra medlemsländer. Det är en minskning jämfört med 2021 då 219 ärenden inkom men en ökning jämfört med 2020 då 166 ärenden inkom.

Liksom tidigare år är det hinder som är kopplade till den fria rörligheten för personer som i första hand anmäls till Solvit Sverige. Under 2022 var det 80 procent av Solvit Sveriges ärenden som hade med personrörlighet att göra, att jämföra med 91 procent 2021 och 89 procent 2020. Granskar man årets personrörlighetsfrågor kan man konstatera att en tredjedel handlar om socialförsäkringsfrågor, 49 av 154 ärenden. Vi kunde även se att personnummersidorna på webben var bland de mest besökta sidorna på vår webbplats.

Exempel: En tjeckisk medborgare anmälde ett ärende till Solvit, eftersom hon inte fick föräldrapenning utbetald längre. Hon hade jobbat i Sverige i flera år men sen flyttat till Portugal under föräldraledigheten. Enligt Försäkringskassan kunde hon inte få föräldrapenning eftersom barnet inte var bosatt eller folkbokfört i Sverige. Vi gjorde bedömningen att hon enligt gällande regler borde ha rätt till familjeförmåner och framförde detta i vår dialog med Försäkringskassan. Anmälaren fick senare ett positivt beslut om rätt till föräldrapenning med stöd av de bestämmelser som vi hänvisat till.

Som exemplet visar kan en informell dialog leda till att regelverket tillämpas som det är tänkt och att ett potentiellt hinder röjs ur vägen för den enskilde medborgaren.

2.5 Stöd till företag och andra

Kontaktpunkten för tjänster

Den svenska kontaktpunkten som är en del av Verksamt.se, tillhandahålls genom ett samarbete mellan Tillväxtverket, Konsumentverket och Kommerskollegium. Var och en av dessa tre myndigheter har ansvar för olika funktioner. Kommerskollegium svarar för en servicefunktion inom kontaktpunkten. Den har bland annat till uppgift att svara på frågor från tjänsteleverantörer och tjänstemottagare om tolkning och tillämpning av EU:s regler för tjänster. Servicefunktionen besvarade 51 frågor under året, att jämföra med 50 besvarade frågor 2021 respektive 61 under 2020. En klar majoritet av frågorna rörde regler för olika affärsverksamheter på tjänsteområdet, exempelvis att starta företag.

Kontaktpunkten för varor

Sedan 2009 tillhandahåller varje medlemsstat inom EU en eller flera kontaktpunkter för information om fri rörlighet för varor i syfte att underlätta varuhandeln inom EU. Kommerskollegium ansvarar för den svenska kontaktpunkten, som informerar om svenska regler för varor till myndigheter och företag.

Exempel: En frågeställare hörde av sig till kontaktpunkten för varor. Han ville sälja leksaker på den svenska marknaden som han importerat från ett annat EU-land. Men behövde märkningen av leksaken vara på svenska? Vi berättade bland annat att man med fördel kan använda sig av symboler i stället för ord, eftersom de fungerar i flera länder och att det finns EU-bestämmelser som säger att märkningen måste vara lätt att förstå för konsumenterna. Vi hänvisade även vidare till andra svenska myndigheter som kunde ge fördjupad information om just krav på märkning av leksaker.

Kontaktpunkten för varor besvarade 44 frågor under 2022 att jämföra med 47 frågor 2021 och 54 frågor 2020. De frågor som hanterades berörde flera olika myndigheters verksamhetsområden.

3 Ett starkt handelssystem

Kommerskollegium verkar för frihandel och för ett öppet, transparent och regelbaserat multilateralt handelssystem. Vi värnar också om att Sverige och EU följer internationella handelspolitiska åtaganden. Vi gör det genom att följa och analysera EU:s handelspolitik och utvecklingen inom WTO och EU. I uppdraget ingår analys av pågående förhandlingar, bilaterala och regionala handels- och partnerskapsavtal samt EU:s övriga handelsförbindelser i stort.

Vi följer och analyserar kontinuerligt utveckling och tendenser i den internationella handeln. Syftet är att utforska drivkrafter bakom Sveriges handel med varor och tjänster liksom internationella investeringars betydelse för handelsutvecklingen.

Kommerskollegium eftersträvar att samtliga dimensioner av hållbar utveckling ska genomsyra arbetet med handelssystemet och dess regelverk.

3.1 Resultatbedömning

Kommerskollegiums bedömning är att vi under 2022 uppnådde ett bra resultat inom målet *Ett starkt handelssystem som kännetecknas av frihandel och bidrar till hållbar utveckling*.

En av våra indikatorer för ett bra resultat är att slutsatser och rekommendationer i våra utredningar och rapporter uppmärksammas inte bara nationellt utan även internationellt, till exempel av EU-kommissionen, WTO, OECD eller i internationell media. Vår uppföljning för 2022 visade på just detta, bland annat för följande slutsatser:

- Handelspolitiken och samarbetet i WTO kan bidra till ökad global livsmedelstrygghet.
- Regulativt samarbete kan bidra till en grön omställning.
- Det är värdefullt för företag att använda sig av frihandelsavtal.
- Utländska direktinvesteringar bidrar till ökad produktivitet.
- EU:s handelspolitiska åtgärder för att hantera geopolitiska utmaningar medför problem för handeln.

Vi gjorde även bedömningen att vi integrerat hållbarhet på ett bra eller mycket bra sätt genom att vi belyst målkonflikter och eventuella konsekvenser på hållbarhetsområdet för våra förslag och ställningstaganden.

Vi kunde även se effekter av utredningar som vi publicerade 2020–2021. Inte minst för rekommendationerna i vår utredning om en

gränsjusteringsmekanism för koldioxid i EU, där våra förslag gett avtryck i pågående lagstiftningsprocesser vilket motsvarar ett mycket bra resultat. Andra slutsatser och rekommendationer som uppmärksammats under året är följande:

- Fördjupad ekonomisk integration är bättre än ökad självförsörjning.
- Handelspolitiken kan bidra mer för att underlätta klimatomställningen och hur detta kan göras.
- De geopolitiska spänningarna har ökat men handel och ekonomisk integration kan bidra till fred och säkerhet.
- Samverkan mellan handelspolitik och politik för hållbart företagande bidrar till mer ansvarsfulla, hållbara och motståndskraftiga värdekedjor.
- Frihandelsavtal är av stor betydelse för svenska importörer när de väl känner till avtalen.

Vi arbetade under året med att analysera och försöka lösa handelshinder som svenska företag möter utanför EU, både inom ramen för samarbeten i EU och WTO men även i form av enskilda ärenden. Vår ärendehandläggning och våra kontaktpunkter hade en fungerande löpande verksamhet, även detta en indikator för ett bra resultat. Det kan noteras att handläggningen inom sanktionsverksamheten var omfattande, som en följd av EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus efter Rysslands invasion av Ukraina.

Vi utökade våra kontaktytor med företag, handelskamrar och organisationer genom att vi inrättade nya mötesplatser för dialog om handel under året. Vi svarade på frågor från företag och tog emot besök från skolklasser. Vår bedömning är att vi åstadkom ett bra resultat även i denna del.

Utöver genomgången av våra resultatindikatorer kan vi konstatera att året medförde ett extra fokus på handelsutvecklingen. Vår kvartalsrapportering undersökte hur handeln utvecklades mot bakgrund av invasionen. Vi utredde även hur EU på olika sätt kan stötta Ukraina i det läge som råder. Våra analyser av handelsutvecklingen och handläggningen av sanktioner fick stort genomslag i media.

Rysslands invasion av Ukraina ledde till att vi fick omprioritera i vår verksamhet och lägga stora resurser på arbetet med sanktioner. Därför har vi inte i samma utsträckning som tidigare bevakat vissa sakområden som handelsprocedurer, subventioner och så kallade sanitära och fytosanitära åtgärder (SPS). Sedan tidigare har vi även minskat vår bevakning av frihandelsavtalsförhandlingar.

3.2 Agenda 2030

Kommerskollegium strävar efter att belysa hur handel, handelspolitik och regelverken kan främja hållbar utveckling och var målkonflikter uppstår. Detta bidrar till bättre förutsättningar för de globala målen i Agenda 2030. I vår strävan att uppnå ett starkt handelssystem som kännetecknas av frihandel och bidrar till hållbar utveckling, bidrog vi förra året framför allt till följande mål respektive delmål:

- ingen hunger (2)
- hållbar energi för alla (7)
- främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet (8.3)
- förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion (8.4)
- hållbar industri, innovationer och infrastruktur (9)
- hållbar konsumtion och produktion (12)
- bekämpa klimatförändringarna (13)
- fredliga och inkluderande samhällen (16)
- genomförande och globalt partnerskap (17).

För oss är det självklart att ett starkt handelssystem är av stor betydelse för genomförandet av Agenda 2030 och mycket av det vi gör kan sägas spela in i många av agendans kapitel.

Ett exempel var vår PM om den globala livsmedelskrisen och hur handeln kan bidra till livsmedelstrygghet och omställning till hållbara livsmedelssystem. Vi presenterade rekommendationer om hur handelspolitiken kan användas för att bidra till målet om ingen hunger.

I en utredning kom vi fram till att frihandelsavtal ökar företagens handel mellan länder. Något som därmed får betydelse för delmålen om politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet. Frihandelsavtal i sig bör dessutom leda till ett mer effektivt utnyttjande av resurser. I en annan utredning belyste vi hur tekniska regler i frihandelsavtal bidrar till hållbar utveckling. Vi såg där en koppling till hållbar konsumtion och produktion, fredliga och inkluderande samhällen samt genomförande och globalt partnerskap.

Vi har under året fortsatt att leverera underlag i frågan om koldioxidtullar, som förstås har en koppling till att bekämpa klimatförändringarna.

3.3 Utveckling av regelverk och policy

3.3.1 Rysslands invasion av Ukraina och handelns utveckling

Sveriges utrikeshandel

Kommerskollegiums analyser av Sveriges utrikeshandel och handelsstatistik kretsade under året framför allt kring Ryssland, Ukraina och Belarus. För Sveriges del minskade såväl varuexporten som varuimporten med Ryssland kraftigt; under de tre första kvartalen skedde en minskning med över 50 procent i jämförelse med motsvarande period föregående år. Kommerskollegium försåg löpande Regeringskansliet med underlag där vi belyste Sveriges, EU:s och Rysslands handelsberoenden. Vi analyserade hur effekterna av Rysslands invasion av Ukraina fortplantar sig genom globala värdekedjor, en rapport som fick stor spridning inom Regeringskansliet och svenska myndigheter. Vi kommenterade på EU-kommissionens förslag till lagstiftningspaket om kritiska råmaterial. Vi presenterade vår analys av varuimportens diversifieringsgrad för tjänstemän på närings- och utrikesdepartementet. Sammanlagt intervjuades Kommerskollegium cirka 20 gånger i olika media, om svensk utrikeshandelsstatistik. Vi samarbetade även med andra myndigheter, såsom Tillväxtanalys och MSB.

Ukrainas förutsättningar för handel med EU

Kommerskollegium tog på uppdrag av Utrikesdepartementet, fram ett underlag om möjliga åtgärder som skulle kunna underlätta tillträdet till den inre marknaden för främst Ukraina, men även Georgien och Moldavien. Underlaget innehöll förslag om bland annat tullfrihet för jordbruksvaror, förenklade gränsövergångar för varor från Ukraina, former för regulativt samarbete och generösare ursprungsregler. Även förslag till kapacitetsstöd ingick. Efter att underlaget beretts och föredragits för den politiska ledningen samt diskuterats med EU-kommissionen ombads vi att göra en fördjupad analys utifrån en om möjligt djupare ukrainsk integrering på den inre marknaden. Detta uppdrag redovisas under 2.3.1 Inre marknads funktion i kris och stödet till Ukraina.

Utveckling av sanktionsregelverket

Som ett svar på Rysslands invasion av Ukraina införde EU sanktioner mot Ryssland och Belarus, i en omfattning vi inte upplevt tidigare. Tidigare regelverk ersattes på kort tid av ett helt nytt och gällande beslut om export fick upphävas. EU införde sammanlagt nio sanktionspaket, som vartefter omfattade allt fler varor, tjänster, teknologier, personer och

företag. Nya typer av sanktioner infördes också, som till exempel insättningsförbud för vissa betalningar, prisregleringar, förbud för vissa transporter och förbud mot vissa tilldelningar i offentlig upphandling. Vi bistod fortlöpande Utrikesdepartementet och EU-kommissionen i arbetet med den omfattande regelutvecklingen. I nästa steg samarbetade vi med andra berörda myndigheter kring genomförandet av sanktionerna. Vi var även aktiva och deltog i Europeiska rådets kommittéer och arbetsgrupper inom sanktionsområdet.

3.3.2 Vissa framsteg på WTO:s ministerkonferens

WTO:s tolfte ministerkonferens ägde rum i juni 2022. Konferensen resulterade i ett antal beslut som kan bidra till en mer hållbar handel, vilket visade att det multilaterala handelssystemet fortfarande är relevant. Inför konferensen bidrog Kommerskollegium bland annat med underlag i frågan om tillfälliga undantag i WTO:s avtal om immaterialrätt för produktion av covid-19-vaccin i utvecklingsländer. För att sprida information om ministerkonferensen och dess resultat genomförde vi ett antal kommunikationsinsatser. Vi informerade om knäckfrågorna inför konferensen, rapporterade om resultatet av konferensen i en film från Genève samt förklarade resultatet, kopplingarna till hållbar handel och det multilaterala handelssystemets fortsatta relevans i en webbartikel.

En central fråga under ministerkonferensen var den globala livsmedelskrisen och hur handeln kan bidra till ökad livsmedelstrygghet. En tid efter ministerkonferensen publicerade Kommerskollegium en promemoria om global livsmedelstrygghet, handel och handelspolitik. Den lyfter fram möjliga vägar att använda handelspolitiken och arbetet i WTO för att bidra till ökad global livsmedelstrygghet. Tankarna i promemorian användes bland annat som underlag för ett svenskt deltagande i ett panelsamtal om jordbruksfrågor under Public Forum.

3.3.3 EU:s handelsrelationer

EU-initiativ om geopolitiska utmaningar

Under året har flera lagstiftningsinitiativ kopplade till EU:s ambitioner om en stärkt strategisk autonomi lagts fram eller börjat att förhandlas. Ett viktigt exempel på detta är det så kallade antitvångsinstrumentet, som innebär ett skydd mot ekonomiskt tvång från tredje land. Instrumentet ska ge EU-kommissionen möjlighet att införa motåtgärder om EU eller enskilda medlemsstater i politiska syften hotas av ett annat land med exempelvis handelshinder eller bojkott. Kommerskollegium belyste i en utredning de verktyg som EU-kommissionen föreslår ska kunna användas som svar på ekonomiska tvångsåtgärder mot EU-

medlemsstater. I vår analys gav vi rekommendationer om vilka förändringar som behövs för att begränsa de negativa effekterna för internationell handel och handelspolitik. Våra rekommendationer användes som underlag för ett svenskt inspel till EU-kommissionen. Kommerskollegiums analys fick även spridning till andra medlemsstater och uppmärksammades i nyhetsbrevet Politico. Vår bedömning är att förslaget om ett antitvångsinstrument reviderades i en riktning som låg i linje med vår analys.

Ett annat exempel är EU-kommissionens strategi och förslag till lagstiftning för att öka europeisk innovations- och produktionskapacitet för halvledare. Kommerskollegium belyste i två utredningar förslagens konsekvenser ur ett handelsperspektiv och för den inre marknaden. Bland annat uppmärksammade vi risken för konkurrenssnedvridning på den inre marknaden, ökade hinder i handeln med länder utanför EU samt en ökad administrativ börda för företag.

Handelsrelationen mellan EU och USA

I april lämnade Kommerskollegium ett underlag till Utrikesdepartementet där vi identifierade flera möjligheter för ett transatlantiskt regulativt samarbete i Trade and Technology Council med fokus på miljö- och klimatnytta. Underlaget användes av Utrikesdepartementet för att ta fram svenska förslag på samarbete i kontakter med EU-institutioner och andra medlemsländer samt i dialog med amerikanska företrädare. Vi publicerade även en rapport: *Supporting the Green Transition through Regulatory Cooperation within the Trade and Technology Council (TTC)* och presenterade den vid Kommerskollegiums session under WTO Public Forum samt på OECD i Regulatory Policy Committee. Genom att vi identifierade områden som kan främja en grön omställning bidrog vi till flera av FN:s globala mål.

Frihandelsavtal mellan EU och Nya Zeeland

I juni slutförde EU och Nya Zeeland förhandlingarna om ett frihandelsavtal och vi analyserade utfallet i förhandlingarna kort därefter. Avtalet innehöll innovativa inslag vad gäller hållbarhetsfrågor, vilket vi uppmärksammade Utrikesdepartementet på. Via vår webbplats spred vi information om hur avtalet kommer att förbättra handelsvillkoren mellan EU och Nya Zeeland samt om bestämmelser och samarbeten som kan bidra till en mer hållbar handel.

Så använder företag frihandelsavtal över tid

I rapporten *Learning by Using Free Trade Agreements: A Firm and Transaction-Level Analysis of the EU-South Korea FTA* analyserade

Kommerskollegium hur svenska företag importerat från Sydkorea under en tioårsperiod med fokus på landets frihandelsavtal med EU. Rapporten väckte intresse och vi presenterade den i flera internationella sammanhang.

Export- och investeringsstrategin

Kommerskollegium ska enligt regleringsbrevet bidra och ge stöd till regeringens arbete med export- och investeringsstrategin. Under året bidrog Kommerskollegium till strategins målsättningar, till exempel genom arbetet med att motverka och försöka ta bort handelshinder mot tredje land i EU:s partnerskap för marknadstillträde och genom en rapport som belyser investeringars betydelse.

Effekter av handelspolitiska skyddsinstrument

Vi presenterade vid flera tillfällen våra två studier om effekter och kostnader för EU:s handelspolitiska skyddsåtgärder, varav den ena publicerades under 2022. Våra resultat, som visar på problem med användning av sådana åtgärder, väckte intresse och fick spridning till forskningsvärlden, företag samt beslutsfattare i vissa länder. Huvudslutsatserna i studien om de oavsiktliga effekterna av antidumpningsåtgärder har även fått en bred spridning tack vare en artikel i nyhetsbrevet Politico. Vår bedömning är därför att vår kommunikation om studierna har bidragit till diskussion om följderna av att använda handelspolitiska skyddsåtgärder för att hantera orättvis konkurrens.

3.3.4 Hållbar utveckling

EU:s förslag till lagstiftning för att minska avskogning i tredje land

Vi analyserade EU-kommissionens förslag till lagstiftning om avskogning, med fokus på effekter för internationell handel och den inre marknaden. Vi presenterade förslag för att underlätta för företagen att handla, utan att det påverkar förslagets mål. Våra förslag användes av Regeringskansliet för att ta fram en svensk position. De användes även i förhandlingar om lagstiftningen.

Handel för ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet

Vi fortsatte att kommunicera vårt arbete inom fokusområdena handel och klimat samt handel och hållbart företagande. Vi kunde se att våra tidigare analyser fortfarande gör avtryck hos våra målgrupper. Vi arbetade med en utredning om hur frihandelsavtal påverkar handel med miljö- och klimatvaror. Ett delresultat har presenterats för forskare och europeiska

handelsekonomer. Vi analyserade även effekter av EU-kommissionens översyn av genomförandet av handels- och hållbarhetskapitel i EU:s frihandelsavtal. Vårt arbete bidrog till att ta fram Sveriges position i frågan. Vi deltog även i OECD:s Joint Working Party on Trade and Environment, där vi bidrog med kommentarer till pågående studier och påverkade vilka framtida studier som ska göras av OECD-sekretariatet. För andra året i rad var vi med i arbetsgruppens utskott och kunde därmed påverka gruppens arbete.

Kommerskollegium gav stöd till Utrikesdepartementet i frågor om hur handel och miljötjänster kan främjas genom ett avtal inom WTO. Med utgångspunkt i tidigare analyser gav vi löpande stöd till Regeringskansliet i pågående förhandlingar om en gränsjusteringsmekanism för koldioxid (CBAM). Vi kunde se att våra analyser gjort avtryck i pågående lagstiftningsprocesser i EU och kan ge resultat i framtida regleringar. Vi kunde även se att vårt arbete med handel och hållbart företagande har påverkat OECD:s handelskommittés arbetsgrupp och handelskommitténs arbets- och budgetplanering. Våra synpunkter användes för att främja dialog och gemensamma insatser inom OECD. Ett tydligt bevis för detta är att OECD:s globala handelsforum 2022 för första gången fokuserade på handelspolitikens kopplingar till hållbart företagande. Efter särskild inbjudan från arrangören talade vi i en av panelerna.

3.3.5 Regulativt samarbete

Regulativt samarbete i frihandelsavtal – bästa praxis

Hur kan länder främja hållbarhetsaspekter och undvika tekniska handelshinder genom att samarbeta om tekniska regler? I vår utredning *An All-Star Approach to Regulatory Cooperation in the Area of Technical Barriers to Trade – Identifying the “best of the best” and how to promote sustainability* gjorde vi en kartläggning av åtaganden om regulativt samarbete i 14 frihandelsavtal från hela världen. Syftet var att lyfta fram bästa praxis för hur regulativt samarbete kan bidra till en grön omställning. Vi presenterade utredningen på WTO Public Forum i september, då Kommerskollegium i samarbete med Utrikesdepartementet och svenska representationen i Genève, arrangerade en session under titeln *Superheroes of Trade – the role of Technical Regulations and Standards in boosting a sustainable recovery through regulatory cooperation*. Vi diskuterade betydelsen av regulativt samarbete för att stödja en grön omställning, tillsammans med experter från WTO, OECD och handelsministeriet i Zambia. Sessionen livesändes och fick stor

uppmärksamhet på Twitter och ledde till att flera av våra experter bjöds in till att diskutera regulativt samarbete, till exempel i OECD.

Internationellt regulativt samarbete (Unece)

Under 2021 blev Sverige genom Kommerskollegium ordförande i arbetsgruppen för regulativt samarbete och standardiseringspolitik i FN:s ekonomiska kommission för Europa (Unece).

Årsmötet 2022 präglades av två större teman och paneldiskussioner. Kommerskollegium var delaktiga i båda panelerna, där vi i den första lyfte våra analyser kring regulativa angreppssätt i frihandelsavtal och inom transatlantisk handel. Den andra panelen syftade till att belysa grön- och digital omställning. Här höll Sverige genom Kommerskollegium ett inledande tal om utmaningar med digital reglering. Våra inlägg bidrog till att öka kunskapen kring aktuella regulativa frågor bland relevanta intressenter. Sverige stod också genom Kommerskollegium under årsmötet som värd för en mottagning för att bidra till ökat nätverkande.

Webbseminarium om digital handel och utveckling

Tillsammans med Sida organiserade Kommerskollegium ett webbseminarium med rubriken *Digital trade and data flows – drivers for inclusive development?* De medverkande talarna från bland annat OECD, UNCTAD och SPIDER Centre belyste sambanden mellan digital handel, dataflöden och utveckling samt utmaningar för företag och lagstiftare i utvecklingsländer. Ett 50-tal deltagare, framför allt från utvecklingsländer, följde seminariet. Vår bedömning är att seminariet har bidragit till att uppmärksamma kopplingarna mellan dataflöden och utveckling. Vidare har arbetet med seminariet utvecklat vårt kontaktnät i digitaliseringsfrågor och stärkt vår trovärdighet i frågor om utveckling och digitalisering.

Digitala partnerskapsavtal

Ett nytt inslag i regleringen av digitala handelsfrågor är de avtal som enbart omfattar digitala frågor, så kallade digitala partnerskapsavtal. Kommerskollegium analyserade två sådana avtal som ingåtts av länder utanför EU för att identifiera fördelar och nackdelar med en sådan ansats respektive innovativa inslag i avtalen. Med stöd av denna analys kunde Sverige göra inspel till EU-kommissionen om att EU borde inkludera fler konkreta handelsaspekter i de digitala partnerskapsavtalen med Japan, Singapore och Korea. Som ett resultat av de svenska inspelen, tillsammans med kommentarer från andra medlemsstater, inkluderade EU-kommissionen flertalet handelsaspekter i de färdiga partnerskapsavtalen.

3.3.6 Investeringsskydd och granskning av utländska investeringar

Enligt ett uppdrag i regleringsbrevet redovisade vi hur Kommerskollegiums uppgift i granskningen av utländska direktinvesteringar skulle kunna utföras. Vi uppskattade även kostnaderna för att utföra denna granskning.

Som en del i arbetet med uppdraget om investeringsgranskning analyserade vi även ekonomiska effekter av utländska direktinvesteringar och investeringsgranskning i studien *Perspectives on the Economic Effects of FDI and Investment Screening*. I studien konstaterade vi att utländska direktinvesteringar bidrar till ökad produktivitet och stärkt konkurrenskraft. Men det kan vara svårt att bedöma effekten av enskilda investeringar på grund av att nyttan av en investering sprids till andra delar av ekonomin. Studien och de presentationer vi gjorde bidrog till en fördjupad diskussion om vikten av att beakta samhällsekonomiska effekter vid granskning av utländska direktinvesteringar.

3.3.7 Internationell utblick

Under året utvecklade vi våra internationella kontakter på olika sätt. Förutom löpande kontakter i anslutning till kommittéer och arbetsgrupper i bland annat EU, WTO och OECD, genomförde generaldirektören tillsammans med några chefer och medarbetare resor i syfte att kommunicera våra utredningar och rapporter till identifierade målgrupper. Vår målsättning var att utveckla kontakter med relevanta samarbetspartners och fördjupa förståelsen för centrala handelspolitiska drivkrafter. Bland annat besökte vi Tyskland, Frankrike, USA och Norge. Vi genomförde även möten med internationella aktörer här i Stockholm. Vår bedömning är att dessa resor och möten är av stort värde för vår förståelse av omvärlden och att de ökar vår möjlighet att få genomslag för våra policyrekommendationer.

3.4 Efterlevnad av regelverk och policys

3.4.1 Handelshinder och marknadstillträde

Handelshinder och marknadstillträdeskommittén

Vilka handelshinder möter svenska exportföretag på stora marknader som Kina, Indien, Brasilien, Japan, USA och Storbritannien? Dessa och liknande frågor arbetade vi med i elva möten i EU-kommissionens rådgivande marknadstillträdeskommitté, som Kommerskollegium deltog i. Tillsammans med svenska utlandsmyndigheter arbetade vi aktivt för att identifiera nya handelshinder samtidigt som vi försökte lösa kända sådana.

Exempel: Ett svenskt företag anmälde problem med att registrera sitt varumärke i Kina, där någon annan redan hade registrerat det och nu försökte sälja tillbaka det till det svenska företaget. Vi informerade bland annat om EU-kommissionens regionala helpdesk för Kina, där företaget kunde få hjälp gratis.

För att åstadkomma ett mer effektivt handelshinderarbete hade vi ett särskilt fokus på att förmå företag att själva anmäla handelshinder i EU-kommissionens databas ”Single Entry Point”.

Tekniska handelshinder

I Kommerskollegiums uppdrag ingår att främja globalt regulativt samarbete, förebygga nya tekniska handelshinder och avlägsna onödiga sådana. Vi bidrog till detta genom att delta i aktiviteter som rörde tekniska regelfrågor i EU, WTO, FN, OECD samt i internationellt regulativt och standardiseringspolitiskt arbete. Under året följde vi utvecklingen av tekniska regler och standarder och drev frågor om handelshinder för svenska företag genom att följa arbetet i WTO:s TBT-kommitté. Vi hade även kontakter med svenska företag som fått problem med tekniska regler. Flera frågor rörde handeln med Storbritannien.

Exempel: Ett svenskt företag som handlat med Storbritannien i många år hörde av sig och hade frågor om vilka regler som gällde för den produkt de ville exportera dit, då de upplevde att det ändrats flera gånger sedan Storbritannien gick ur EU. Vi berättade att de numera är importörer när de handlar med Storbritannien och förmedlade information om hur de skulle gå till väga för att ta reda på vilka regler som gäller nu.

Vi förmedlade även information till svenska företag och myndigheter genom rapporter och möten med Forum för tekniska regler, där företag och myndigheter möts på expertnivå.

Handelspolitiska skyddsinstrument

Under året representerade Kommerskollegium Sverige i EU:s kommitté för handelspolitiska skyddsinstrument (TDC) enligt särskilt förordnande. Vi övervakade fortlöpande frågan om skyddsåtgärder på vissa stålprodukter som EU-kommissionen införde 2019 och stöttade företag med information om kvotsystemet på stålprodukter. Vi fortsatte lyfta hållbarhetsaspekter i våra yttranden gällande handelspolitiska skyddsinstrument, exempelvis klimataspekter vid införandet av antidumpningstullar på import av glasfibermaterial och fettsyror.

3.4.2 Ansökningar om tullbefrielser och tullkvoter

Syftet med EU:s system för insatsvaror är att genom tullbefrielser och tullkvoter underlätta tillgången till insatsvaror för att främja konkurrenskraften för företag inom EU. I Sverige är det Kommerskollegium som tar emot ansökningar från företag och beslutar om de ska överlämnas till EU-kommissionen. Vi deltar även i kommittéarbetet vid behandling av samtliga ansökningar inom EU och Turkiet.

Kommerskollegium beslutade att lämna in två nya svenska ansökningar till EU-kommissionen. Företag kan ansöka om tullbefrielse när de kan visa på en besparing på minst 15 000 euro. Antalet svenska ansökningar minskade jämfört med både 2021 och 2020 då 15 respektive 10 ansökningar lämnades in. Men svenska företag, liksom andra företag i EU, har haft möjlighet att dra nytta av de nya tullbefrielser och tullkvoter som trädde i kraft i EU under året. En möjlig anledning till det minskade antalet ansökningar är att många företag under 2022 har tvingats lägga resurser på att anpassa sig till det exceptionella omvärldsläget och särskilt till EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus.

3.4.3 Tillståndsgivning och internationell handel

Undantag från ekonomiska sanktioner

Kommerskollegium fattar beslut om undantag från ekonomiska sanktioner: handelsrestriktioner, finansiella restriktioner samt frysningar riktade mot juridiska personer. Vid slutet av 2022 ansvarade Kommerskollegium för sanktioner mot 19 länder och 3 så kallade tematiska sanktioner, det vill säga sanktioner riktade mot organisationer för att motverka terrorism, användandet av kemiska vapen och cyberattacker. Efter Ukrainas invasion av Ryssland tillkom nya sanktioner mot Ryssland och Belarus, vilket ökade ärendemängden markant. Vi registrerade 285 ärenden att jämföra med 49 år 2021 och 47 ärenden 2020. Av årets ärenden utgjorde 59 ärenden ansökningar om undantag från sanktionerna. I 22 av de 59 ansökningsärendena beslutade vi om bifall. I 26 fall beslutade vi om avslag eller avskrivning. Resterande ärenden pågick fortfarande vid årsskiftet.

På Kommerskollegium innebar den ökade ärendemängden att flera medarbetare än tidigare fick svara på frågor och handlägga ärenden. De ändrade reglerna ledde till många frågor från företag, myndigheter och allmänhet. Vi registrerade 225 skriftliga frågor att jämföra med 7 året innan och en särskild telefonlinje inrättades som tog emot 1 122 samtal.

Vi arbetade aktivt för att göra det enkelt för företag och andra aktörer att hitta information genom att ta kontakt med ansvariga för webb och

sociala medier på andra berörda myndigheter och organisationer. Parallellt arbetade vi med förbättrad och uppdaterad information på webbplatsen. Vi deltog även i intervjuer, konferenser och seminarier med andra aktörer. Sidan om sanktionerna var den mest besökta sakfrågesidan på vår webbplats under 2022.

Intresset från media för sanktioner mot Ryssland var stort. Vi förekom i 433 artiklar i redaktionell media. Främst rörde mediebevakningen ansökningar om frigörande av penningmedel och undantag från insättningsförbud i samband med ambassadverksamhet. Vi tog även emot ett ökat antal begäran om allmän handling på sanktionsområdet.

Tillståndsgivning enligt antitortyrförordningen

Kommerskollegium beslutar om exporttillstånd enligt den så kallade antitortyrförordningen som är till för att begränsa handeln med varor som kan användas för dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Handläggningen omfattar inte särskilt många ärenden om året, men komplexiteten är stor. Under 2022 beslutade vi i 9 ärenden att jämföra med 3 ärenden 2021 och 3 ärenden 2020. Utöver ärendehandläggningen deltog vi i koordineringsgruppen för antitortyrförordningen med uppföljning av antitortyrförordningens tillämpning och arbetet inom ramen för FN med begränsning av handel med sådana varor.

3.5 Dialog om handel och kontakter med företag

3.5.1 Nya mötesplatser för dialog om handel

Rådet för utrikeshandel

I början av oktober arrangerade vi ett möte med det nyinrättade Rådet för utrikeshandel, med deltagare från näringsliv och civilsamhället. Syftet med rådet är dels att informera om vår verksamhet, dels att vi genom dialog och diskussion ska få bättre underlag till utredningar och analys. Vi lyfte under mötet frågor kring handelspolitik i skuggan av krig och ekonomisk nedgång men inhämtade även synpunkter från de deltagande organisationerna om vad som är särskilt viktigt för dem inom EU:s inre marknad och handelspolitiken.

Handelskammarmötet

Under hösten bjöd vi in till ett möte med Sveriges handelskamrar. Syftet var även här att ge en möjlighet till dialog och skapa kontaktytor mot företagarsverige, för ömsesidig nytta. Mycket fokus låg på sanktionerna mot Ryssland och förutsättningar för företagen.

3.5.2 Kontakter med företag

Vi besvarade frågor från företag om både EU:s skyddsåtgärder för stål och antidumpingåtgärder för olika varor. Andra områden som genererade frågor var tekniska handelshinder, handelns utveckling och sanktioner. Genom att vi ger tydliga och snabba svar bidrar vi till att företagen är väl informerade om förutsättningar för handel i och utanför EU.

Konsekvenserna av brexit väckte fortsatt intresse under 2022. Vi bidrog med vår expertkunskap i intervjuer i radio och tidningar om bland annat utvecklingen i handeln med Storbritannien, konsekvenser för företag som handlar med Storbritannien, möjligheten för företag att söka ersättning och tvisten om Nordirlandsprotokollet. Vidare informerade vi företag om villkoren i handeln med Storbritannien och aktuella frågor kopplade till avtalet i ett antal seminarier på olika handelskamrar. Vi bedömer att insatserna bidragit till att öka vår synlighet i brexitfrågorna bland företag.

Tulldagarna är Sveriges största mötesplats för tullfrågor där företag kan få information om aktuella tull- och handelsfrågor. Vi deltog som utställare i Göteborg, Malmö och Stockholm. Våra experter svarade på företagens frågor och informerade om hur företag kan få hjälp av Kommerskollegium att hitta information, lösa problem i handeln samt påverka lagstiftning på handelsområdet. Vi deltog också i panelsamtal. Vår medverkan gav deltagande företag ökad kännedom om det stöd vi kan ge. Och vi fick möjlighet att ta del av deras erfarenheter av internationell handel och eventuella problem som de möter.

För att få en aktuell bild av vilka utmaningar som svenska företag möter i handelsfrågor och för att informera om Kommerskollegiums verksamhet, träffade generaldirektören internationella företag i samarbete med handelskamrar i olika delar av landet.

3.5.3 Studiebesök

Vilken roll spelar utrikeshandeln för Sverige? Och hur påverkas internationell handel och tillverkning av den ryska invasionen av Ukraina? Det har närmare 1 800 elever och ett hundratal lärare fått lära sig i samband med studiebesök på Kommerskollegium under året. Vid ett par tillfällen lyftes även kopplingen mellan handel och hållbarhet. Genom studiebesöken ökade vi kunskapen om internationell handel samtidigt som fick möjlighet att höra om vilka frågor som engagerar nästa generation. Vi fick positiv återkoppling från lärarna och flera elever återkom med frågor i enskilda specialarbeten.

Vi besökte även flera universitet och föreläste om utrikeshandel och handelns betydelse.

4 Goda förutsättningar för utvecklingsländer

Kommerskollegium verkar för att stärka handelskompetensen i låg- och medelinkomstländer med utgångspunkt i Agenda 2030. Därigenom bidrar vi till bredare och mer självbärande ekonomiska relationer mellan utvecklingsländer och Sverige. Det långsiktiga målet är att skapa goda förutsättningar för utvecklingsländer att delta i internationell handel och bidra till hållbar utveckling. Vi arbetar i huvudsak med två målgrupper: offentliga institutioner, ofta i form av handelsministerier och företag som exporterar eller vill exportera till EU och Sverige, eller deras företrädare.

Verksamheten fokuserar på kapacitetsutveckling, både på individuell och organisatorisk nivå. Insatserna syftar till att stödja samarbetsorganisationens kapacitet att verka som en effektiv, tillförlitlig och transparent institution på handelsområdet.

4.1 Resultatbedömning

År 2022 var det första året efter pandemin, då vi återigen kunde resa ut i världen och genomföra insatser på plats. Samtidigt kunde vi fortsätta stödja och utbilda via de digitala arbetssätt som vi utvecklat och tagit till oss under åren som gått.

Vår bedömning är att vi under 2022 uppnådde ett bra resultat inom målet att ge *Goda förutsättningar för utvecklingsländerna att delta i internationell handel och bidra till hållbar utveckling*.

Våra utvärderingar och observationer visade i flera fall på höjda kunskaper hos våra deltagare och samarbetspartners, vilket är vår indikator för ett bra resultat. Ett exempel är vår handelspolitiska utbildning Trade Academy och en liknande utbildning som vi höll i Sydafrika. Vi såg det även i vårt projekt i Ecuador som vi avslutade efter flera års samarbete. I det sistnämnda projektet hade vi dessutom indikatorer för ett mycket bra resultat i och med att vi såg effekter på organisatorisk nivå. Inom vår exportfrämjande verksamhet genomförde vi en rad aktiviteter som stärkte utvecklingsländernas kunskap om hur handel bäst bedrivs med Europa. Vi möjliggjorde även för ukrainska företag att knyta kontakter i samband med en mässas i Malmö.

Samtidigt som vi noterar ett bra resultat har vi ögonen på områden där vi ser utmaningar, bland annat hur vi ska möta kompetensbehovet i projekten. Kommerskollegium har en viss mängd experter inom exempelvis området tekniska regler, men efterfrågan i utvecklingssamarbetet är större än så. Vårt arbete i Zambia har inte rört sig framåt i den takt som vi har önskat men projektet är fortfarande i ett tidigt skede.

4.2 Agenda 2030

Genom det internationella utvecklingssamarbetet bidrog Kommerskollegium till flera mål inom Agenda 2030:

- ingen fattigdom (1)
- ingen hunger (2)
- anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (8)
- fredliga och inkluderande samhällen (16)
- genomförande och globalt partnerskap (17).

Det långsiktiga målet med vårt utvecklingssamarbete är fattigdoms-bekämpning och hållbar ekonomisk tillväxt. Mer specifikt kopplar den exportfrämjande verksamheten till mål 17.11 om att öka utvecklingsländernas export. Vårt arbete med offentliga institutioner syftar till att stärka den handelspolitiska kompetensen hos våra samarbetspartners samt att stödja deras deltagande i WTO:s arbete. Vi bidrar på så sätt till mål 17.10 i Agenda 2030 om att främja ett multilateralt handelssystem inom ramen för världshandelsorganisationen samt mål 16.8 om att stärka utvecklingsländers roll i den globala styrningen. Vårt arbete med kapacitetsutveckling på organisatorisk nivå bidrar även till mål 16.6 om effektiva, transparenta och tillförlitliga institutioner.

4.2.1 Exportfrämjande verksamhet i utvecklingsländer

Open Trade Gate Sweden stödjer exportörer i utvecklingsländer med information om Sveriges och EU:s handelsregler samt marknads-information och praktiskt stöd för att få marknadstillträde till Sverige och EU. Nedan följer en genomgång av resultaten i OTGS projekt samt verksamheten inom kontaktpunkten.

Ukraina

Kommerskollegiums samarbete med Ukraina präglades av Rysslands invasion av landet och de förändrade förutsättningar det inneburit för ukrainska företag och vår samarbetspartner Entrepreneurship and export promotion office of Ukraine. Som ett resultat av vårt arbete fick ukrainska företag möjlighet att träffa inköpare och distributörer i Sverige och EU. Vi finansierade en monter och deltagande för företag på mässan Nordic Organic Food Fair, där ukrainska företag deltog. Vi fortsatte också stödja ukrainska it-tjänster och sammanförde ett antal ukrainska it-företag med inköpare i Sverige.

Albanien

Femton albanska textilföretag fick under 2022 bättre förutsättningar att exportera till Sverige genom att vi gav dem ökad kunskap om hållbarhetskrav. Det är ett resultat av OTGS samarbete med Sveriges ambassad i Tirana som bland annat innefattade undersökning av albanska textilfabriker och en workshop i att skriva uppförandekod och kommunicera kring hållbarhetsarbete.

Bolivia

Under året förlängde vi vårt projekt i Bolivia där vi stödjer bolivianska företag med ekologiska produkter att komma in på den svenska och europeiska marknaden. Företagen fick genom vårt arbete ökad förståelse för den svenska och europeiska marknaden och vi gav dem möjlighet att knyta nya kontakter. Vi besökte företagen i Bolivia och utvärderade deras verksamhet för att kunna skraddarsy stödet utifrån behov och mognadsgrad. Stödet under 2022 bestod bland annat av att utveckla konceptet "Ugrödor från Bolivia" för att introducera de bolivianska företagen på den svenska marknaden och för att öka kännedomen om Bolivia som matland. Företagen deltog på mässorna Nordic Organic Food och Free From Food & Health Ingredients. Båda mässorna är inriktade på ekologiska och nischade livsmedel i Europa. Vi tog också tagit fram marknadsstrategier för den svenska marknaden för två av företagen.

Kenya

Vi inledde under 2022 ett samarbete med den statliga kenyanska exportfrämjande organisationen Keproba för att stötta livsmedelsproducenter i Kenya. Tjugo företag fick gå en exportförberedande utbildning vilket resulterat i att de nu har en färdig exportplan. Det gör att de är väl rustade för att i nästa skede träffa svenska inköpare.

Sydafrika

I Sydafrika fortsatte OTGS att stötta det sydafrikanska handelsministeriet i två projekt. Det första projektet bidrog till att stärkta relationer och informationsutbyte mellan olika sydafrikanska aktörer som arbetar med utbildningsprogrammet. Det omfattade en översyn av ministeriets utbildningsprogram Global Exporters Passport Program som riktar sig till små och medelstora företag. Vi utbildade personal på regionala exportfrämjande organisationer med ett uppdaterat utbildningsmaterial. Nu kan de i sin tur utbilda och ge stöd till företag, så kallad *train the trainer*. Det andra projektet syftade till att stödja en grupp sydafrikanska producenter av kosmetika att komma i kontakt med svenska importörer.

Vi presenterade sektorspecifik marknadsinformation och utvalda företag fick möjlighet att delta i digitala säljmöten med svenska och europeiska inköpare. Mötena resulterade i lovande diskussioner och en önskan från företagen om fortsatt kontakt.

Kontaktpunkten OTGS

OTGS genomförde under 2022 tre webinarier som riktade sig till exportörer i utvecklingsländer. Genom dessa fick över 200 företag i utvecklingsländer ökade kunskaper om den svenska marknaden.

Vi besvarade även företagsfrågor om regler och krav vid import till Sverige och EU, till exempel om livsmedel samt frågor om den svenska marknaden. Antalet skriftliga frågor ökade något jämfört med förra året, vi besvarade 148 frågor, jämfört med 110 år 2021 och 189 år 2020. En möjlig förklaring till minskningen sedan 2020 är att mer information som efterfrågas av exportörer nu finns direkt tillgänglig på OTGS webbplats.

Vi fortsatte utveckla informationen på vår webbplats, med en steg-för-steg-guide om exportprocessen, The Road to Export. Vi förbättrade även funktionerna på webbplatsen efter användartester och utvärdering med företag från utvecklingsländer. Genom detta arbete har vi gett fler företag i en stor del av världen möjlighet att handla med Sverige och EU.

OTGS-sidorna på vår webbplats hade drygt 12 800 besökare. De sektorspecifika marknadsrapporterna på webbplatsen laddades ned från många utvecklingsländer såväl som från Sverige och andra EU-länder. Marknadsstudien om it-tjänster var en av de mest nedladdade publikationerna i år igen med totalt 1700 nedladdningar.

4.2.2 Utbildningsprogram

Trade Academy

Kommerskollegium genomförde under 2022 sin årliga handelspolitiska utbildning. Deltagare från Kenya, Mocambique, Somalia, Rwanda och Zambia utbildades i handelspolitikens olika tekniska områden, handelspolitisk konsekvensanalys och förändringsledning. De fick metoder för handelspolitisk analys som bidrar till hållbar utveckling och tillämpade metoderna i praktiken. Konkret inkluderar det problemanalys och metoder för förändringsledning för att kunna identifiera problem som hindrar handel och föreslå lösningar på problemen.

I våra utvärderingar och observationer kunde vi se att samtliga deltagare hade stärkt sin kompetens. Det innebär att de har kunskap inom flera tekniska områden inom handelspolitiken och att de har utvecklat både

sina egna och sina institutioners förutsättningar att genomföra handelspolitisk konsekvensanalys som balanserar olika aktörers intressen. De har även fått kunskap i att leda förändringsarbete. Ett stort värde med utbildningen för deltagarna är möjligheten att utbyta erfarenheter med varandra.

Vi gjorde ett medvetet val att anta fler deltagare från samma land och samma institutioner till Trade Academy 2022. I och med det gav vi deltagarna bättre förutsättningar att efter avslutad kurs, använda de metoder de fått kunskap om, i sina organisationer. Utbildningen medförde även fördjupade relationer mellan oss och handelspolitiska institutioner i de deltagande länderna.

Sydafrika

Under hösten utbildade vi sydafrikanska diplomater digitalt inom handelspolitik och handelsfrämjande. Målgruppen var diplomater stationerade i Europa. Deltagarna fick både verktyg för att främja export och ökad förståelse för handelspolitikens relevans för handelsfrämjande. De fick också en djupare förståelse för EU:s inre marknad och hållbar handel i förhållande till sydafrikanska exportörer. När deltagarna presenterade sina fallstudier såg vi att de använde sig av de verktyg vi presenterat. Utbildningen efterfrågades av det sydafrikanska utrikesministeriet för att stärka diplomaternas arbete med att främja bättre handelsrelationer och vi fick god respons vid genomförandet.

4.2.3 Bilateral samarbetsprojekt

Ecuador

Vi avslutade ett flerårigt samarbete med Ecuadors handelsministerium- och standardiseringsorgan. Syftet med samarbetet var att stärka Ecuadors kapacitet att genomföra frihandelsavtalet mellan EU, Peru, Colombia och Ecuador. Huvudområden för stödet var tekniska regler, handel och hållbarhet, tjänstehandel och ursprungsregler. Samarbetet initierades 2017 och förlängdes vid flera tillfällen för att säkerställa hållbara och långsiktiga resultat. Så sent som under hösten 2022 genomförde vi aktiviteter tillsammans med Ecuadors standardiseringsorgan med syfte att höja kapacitet inom konsekvensanalys och intressekonsultation. Sammanfattningsvis har vi sett resultat inom följande områden:

- Vår samarbetspartner tog fram nya arbetsmetoder och använde sig av dessa.
- Handelsministeriet och flera relevanta aktörer började samarbeta om tekniska regler.

- Ministeriet etablerade arbetsformer med statliga och icke-statliga aktörer för att genomföra hållbarhetskapitlet i frihandelsavtalet.
- Ministeriet tog steg mot att institutionalisera ett samarbete med andra ministerier, som är involverade i att införa hållbarhetskapitel.

Även EU-kommissionen har lyft fram vårt projekt som ett gott exempel och har framfört att ministeriet i Ecuador nu har kapacitet att leda genomförandet av frihandelsavtalet. Vi har själva sett att Ecuador har använt sig av den metod som vi skapat och använt oss av i projektet, för att genomföra hållbarhetskapitel i andra frihandelsavtal.

Enligt vår erfarenhet är det få andra aktörer som ger tekniskt stöd inom handel- och hållbarhetsfrågor så som vi gör, och det väcker intresse. Bland annat är kenyanska handelsministeriet och EU-delegationen i Nairobi intresserade av vårt stöd.

Sammanfattningsvis ser vi att vårt samarbete med Ecuadors ministerium med ansvar för handelsfrågor lett till nya arbetssätt. Det har bidragit till långsiktiga resultat som dessutom sträcker sig utanför projektets mål att stärka landets förmåga att genomföra frihandelsavtalet.

Namibia

I februari 2022 inledde vi ett samarbete med Namibias handelsministerium och standardiseringsorgan. Kommerskollegiums roll är att bidra till att stärka deras kapacitet att följa WTO:s avtal om tekniska handelshinder. För att nå målet utbildade vi bland annat regelgivare och reglerande myndigheter och branschorganisationer om tekniska handelshinder. Vi arrangerade dessutom ett studiebesök på WTO:s kommittémöte om tekniska handelshinder i Genève för våra samarbetspartners.

Samarbetet med de namibiska institutionerna är en del av ett större EU-Twinningprojekt som vi genomför tillsammans med Swedac, Svenska institutet för standarder (SIS) och motsvarande tyska myndigheter. Projektet omfattar hela Namibias kvalitetsinfrastruktur och syftar till att öka landets deltagande i internationell handel.

Zambia

Under våren inledde vi ett samarbete med zambiska handelsministeriet. Syftet är att bygga kapacitet inom tekniska regler och tekniska handelshinder bland annat genom att inrätta en ny enhet för tekniska regler på ministeriet. I samband med lanseringen i maj stationerade vi en expert i Lusaka för att stödja genomförandet av projektet. Arbetet bestod

huvudsakligen av att få den nya enheten på plats till januari 2023. Vi utbildade ministeriet om TBT-området för att höja dess kompetens och arrangerade även studiebesök på WTO i Genève. Vi gjorde en kartläggning av arbetsprocesser och en intressentanalys för att effektivisera den nya enhetens arbete.

4.2.4 STEP

Kommerskollegium fick tillsammans med Business Sweden, Sida, Exportkreditnämnden och Svenska institutet i uppdrag att utveckla regeringens satsning Sustainable Transition through Economic Partnership (STEP). Syftet med uppdraget är att genom stärkt samverkan stödja hållbar återhämtning och omställning i låg- och medelinkomstländer. Vårt handelspolitiska arbete och vårt handelsrelaterade utvecklingssamarbete bidrar till STEP.

I arbetsgruppen gjorde vi en inventering av varje organisations bidrag till STEP för att analysera hur vi tillsammans kan nå synergieffekter. Inventeringen ledde till att gruppen redan till första rapporteringstillfället rapporterade gemensamt, vilket i sig var ett tecken på att samarbetet fungerade bra. I arbetsgruppen bidrog Kommerskollegium med ett handelspolitiskt perspektiv samt med ett importperspektiv på uppdraget, något som vi var ensamma om. Dessa perspektiv bidrog till att arbetsgruppen fick en mer komplett syn på bredare ekonomiska relationer bortom biståndet.

Arbetsgruppen slutrapporterade uppdraget i en gemensam rapport. Arbetet med STEP har bidragit till att vi lärt känna flera närliggande organisationer på ett nytt sätt. Det ger möjlighet till tätare samarbete framöver där vi kan se synergieffekter av och stärka våra respektive insatser. Som ett exempel planerar vi att under 2023 involvera flera i arbetsgruppen i ett nytt utbildningsprogram som vi ordnar för att stödja återuppbyggnaden av Ukraina.

5 En väl fungerande myndighet och övrig rapportering

En väl fungerande myndighet är grunden för verksamheten i övrigt. I detta avsnitt redovisar vi vissa regeringsuppdrag, kompetensförsörjning och övergripande kommunikationsarbete.

Samarbetet med näringslivet

Vi fortsatte att utveckla formerna för hur vi samarbetar med näringslivet. I vår redovisning till regeringen lyfte vi bland annat fram vår tidigare genomförda kännedom- och behovsundersökning för målgruppen näringslivet, som varit en utgångspunkt i arbetet. Vi beslutade även om en strategi för hur vi bättre ska nå ut till företag. En konkret åtgärd var att vi gjorde det enklare för företag att hitta information om exempelvis Solvit och kontaktpunkterna för varor och tjänster. Vi var även mer aktiva i vårt pressarbete, i syfte att öka kännedomen om Kommerskollegium och vår verksamhet och arbetade för att få fler prenumeranter till vårt nyhetsbrev till företag – Utrikeshandelsnytt. Våra kontaktytor med företag har blivit fler genom inrättandet av Rådet för utrikeshandel och ett särskilt handelskammarmöte, där vi kan ha kontakter på hög nivå bland annat med företrädare för näringslivet. Myndighetsledningen gjorde också flera företagsbesök under året i syfte att få en bättre bild av företagens erfarenheter.

Informationssäkerhet

Vi genomförde riskbedömningar i informationssäkerhetsfrågor i vårt informationssäkerhetsråd, med deltagande av berörda verksamhetschefer. Vi uppdaterade vår e-strategi och tog fram en rutin för vår digitalisering, där det framgår att informationssäkerhetsfrågor måste beaktas i all utveckling. Inom vårt systematiska informationssäkerhetsarbete, granskade vi våra it-system utifrån deras syften och informationsklassning. Vi genomförde även en fördjupad riskanalys för våra it-lösningar, som färdigställdes i januari.

För att förbättra it-säkerheten deltog samtliga medarbetare och chefer under våren i en informationssäkerhetsutbildning. Den behandlade bland annat säkerhetsfrågor kopplade till var arbete utförs, såsom i egna lokaler, i hemmet eller på resa. Detta ledde till förbättrade möjligheter för medarbetare att ansluta till säkra nätverk utanför våra lokaler. Vi gjorde också en insats för att öka säkerheten i vår e-posthantering.

Under året gjorde vi en myndighetsövergripande risk- och sårbarhetsanalys där samtliga verksamhetschefer deltog. Vi genomförde även en säkerhetsskyddsanalys inför det kommande arbetet med

utländska direktinvesteringar. Syftet är att förbereda verksamheten och identifiera säkerhetsskyddsåtgärder som är nödvändiga för att ingå i granskningssystemet. Slutligen deltog samtliga chefer och andra nyckelpersoner i en krisledningsövning. Övningen resulterade efter utvärdering i uppdaterade rutiner vid kris.

Åtgärderna bedöms sammantaget ha lett till stärkt säkerhetsskydd, informationssäkerhet och beredskap.

Funktion för visselblåsning

Den 17 juli 2022 trädde en ny lag i kraft som innebar att offentliga arbetsgivare med minst 50 anställda ska ha en visselblåsarfunktion. Vi inrättade en sådan funktion och tog fram rutiner för att hantera visselblåsarärenden. Funktionen är tillgänglig via vår externa webbplats och gör det möjligt att larma om missförhållanden i verksamheten. De som larmar har möjlighet att vara anonyma.

Minskade utsläpp från tjänsteresor

Kommerskollegium fick i regleringsbrevet för 2022 ett uppdrag att minska koldioxidutsläppet från tjänsteresor. Vårt mål är att vi år 2025 ska ha mindre utsläpp än vi hade år 2019. Vi ska även minska antalet flygresor under 50 mil, genom att de ersätts med tåg eller med digitala möten. En viktig komponent i arbetet med att minska antalet tjänsteresor är att vi fortsätter använda vår checklista inför beslut om tjänsteresor.

Hållbarhetsintegrering

Under 2022 fortsatte vi med att integrera hållbar utveckling i vår verksamhet. Med start under våren genomförde vi ett enhetsöverskridande projekt om hållbarhetsintegrering: *Vägen mot hållbar handel – handlingsplan till 2024*. En del av åtgärderna i handlingsplanen genomfördes under hösten 2022. Vi har också fortsatt med integrering av hållbarhetsanalyser i utredningsarbetet och när vi svarar på remisser.

Omvärldsbevakning

Vi utvecklade vårt arbete med omvärldsanalys, genom att en utsedd grupp från olika delar av verksamheten fick genomföra scenarioanalyser. Rysslands invasion av Ukraina medförde att arbetet startade redan tidigt under våren, i syfte att analysera eventuella effekter på 2022 års verksamhetsplanering. Scenarioanalyserna användes internt men delades även med Utrikesdepartementet.

5.1 Kompetensförsörjning

Under 2022 hade Kommerskollegium en ökad personalomsättning jämfört med året innan. I grunden är en viss personalomsättning bra eftersom det gynnar utveckling av både individer och organisationer. Men året var utmanande vad gäller kompetensförsörjningen, bland annat på grund av sanktionshandläggningen, som vartefter krävde alltmer resurser. Flera medarbetare fick jobba med dessa frågor, vilket innebar att andra områden fick prioriteras ned. En annan faktor som påverkade oss var att 10 medarbetare varav merparten EU-rättsjurister, blev rekryterade till Regeringskansliet inför det svenska ordförandeskapet.

Under året har vi kunnat konstatera att vi är en fortsatt attraktiv arbetsgivare med ett generellt sett stort intresse för våra tjänster. Däremot har det varit svårt att hitta fördjupad kompetens inom EU-rätt, tekniska handelshinder och handel och säkerhet.

Att ta emot praktikanter är en annan del av vårt kompetensförsörjningsarbete. Vi tog emot tre högskolepraktikanter samt en praktikant inom ramen för regeringsuppdraget Praktik i staten.

Under året genomförde vi kompetenshöjande insatser för all personal i informationssäkerhet, den statliga värdegrunden och mångfald samt klarspråk.

Vi arbetade vidare med arbetsmiljöfrågorna och under hösten arrangerades en arbetsmiljöutbildning. Under våren återgick vi till att arbeta på kontoret igen efter att ha arbetat hemma under två års tid. I samband med detta införde vi möjligheten att delvis arbeta hemifrån även fortsättningsvis.

Vår sammantagna bedömning är att de åtgärder som vidtagits bidragit till att möta verksamhetens kompetensbehov under 2022.

5.2 Övergripande kommunikationsarbete

Mediearbete

Under 2022 har vi varit proaktiva i vårt pressarbete. Politico och Borderlex har intervjuat vår generaldirektör, och i svensk press fick vi uppmärksamhet för egna nyheter om hur Sveriges handel med Ryssland utvecklades under året. Vi har också börjat skriva egna debattartiklar, varav två blev publicerade i Svenska Dagbladet respektive Dagens industri.

Antalet artiklar där Kommerskollegium omnämndes var 2022 tre gånger så många jämfört med 2021. Vårt pressarbete i kombination med

intresset för Kommerskollegiums arbete med sanktionerna mot Ryssland och Belarus bidrog sannolikt till den ökade uppmärksamheten. Av det totala antalet omnämningar för Kommerskollegium berörde två tredjedelar sanktionsområdet.

Tabell 3 – Omnämningen i media

Sökord	2022	2021	2020
Kommerskollegium	642	213	476
National Board of Trade	19	16	24
Totalt	661	229	500

Webb

Vi utvärderade hur väl webbplatsen fungerar för våra användare, till exempel gjorde vi djupintervjuer med representanter från våra målgrupper. Detta eftersom kommerskollegium.se är den enskilt starkaste kanalen för vår kommunikation. Under 2022 hade vi 167 000 besökare, varav cirka 53 000 med utländska IP-adresser. Flest utländska besökare kommer från USA, Tyskland, Indien, Finland och Nederländerna. Besökarantalet har ökat obrutet under de tre senaste åren.

Tabell 4 – Besökare på webben

2022	2021	2020
167 261	146 616	143 539

Vi annonserade på Google för att pröva hur vi bättre kan nå ut med viss information till vissa målgrupper. Annonseringen pågick under november och december och gav direkt resultat genom ett ökat antal sidvisningar, bland annat till en engelsk krönika om livsmedelssäkerhet, som gick från nästan ingen trafik till över 200 sidvisningar om dagen.

Den ingång på vår webbplats som hade flest besökare var Importera & Exportera, som har företag som målgrupp. Inte mindre än 32 procent av webbens totala besökare finns där. Näst flest besökare hade ingången Om handel, med 19 procent av webbens totala antal besökare. Här vänder vi oss till journalister, studenter och andra handelspolitiskt intresserade personer.

Sociala medier

Vi använder sociala medier som Twitter, LinkedIn och Facebook för att nå ut med våra budskap.

Under året bytte vi språk på vår Twitter till enbart engelska, för att i ökad omfattning nå målgruppen handelspolitiska beslutsfattare och tjänstemän

utanför Sverige. Antal omnämmanden av National Board of Trade och retweets på engelska ökade markant efter strategibytet.

Nyhetsbrevet

Nyhetsbrevet Utrikeshandelsnytt, som riktar sig till företag med praktisk information, utkom med elva nyhetsbrev. Det hade vid utgången av 2022 drygt 2 600 prenumeranter. Via intervjuer med representanter från flera handelskammare utvärderade vi nyhetsbrevet och fick positiv respons. De mest uppskattade inslagen var information om frihandelsavtal, brexit, sanktioner mot Ryssland och tullfri handel.

Filmproduktion

Under året lanserade vi bland annat en serie filmer på temat *National Board of Trade's views on*. Den riktade sig till handelspolitiska beslutsfattare med ämnen som vikten av import, protektionism, handel och digitalisering, säkerhet respektive klimat. Vi producerade även filmer om hur internationell handel och tillverkning påverkas av den ryska invasionen av Ukraina.

Våra filmer publiceras på Youtube och filmen om regelfrågor i handeln efter brexit var den som väckte störst uppmärksamhet. Filmen visades 15 661 gånger, vilket är flest visningar hittills för en enskild film från Kommerskollegium. Merparten av kommentarerna till filmen kan dock närmast beskrivas som en brittisk inhemsk debatt om brexit och förhållandet till EU. På andra och tredje plats kom filmerna om vårt webinarium om sanktionerna mot Ryssland respektive en film om att exportera frukt och grönsaker till Sverige och EU.

5.3 Novemberstiftelsen

Kungl Kommerskollegii 1 novemberstiftelse var från början en fond som bildades under 1920-talet. Under 2018 registrerades fonden som en stiftelse och ett godkännande erhöles från länsstyrelsen i Stockholm att förbruka stiftelsens tillgångar. Under hösten genomförde vi några aktiviteter i syfte att förbättra arbetsmiljön och sammanhållningen bland personalen, i enlighet med stiftelsens ändamål.

6 Finansiell redovisning

- Resultaträkning
- Balansräkning
- Anslagsredovisning
- Tilläggsupplysningar och noter

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	110 690	108 096
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	57	37
Intäkter av bidrag	3	5 274	1 370
Finansiella intäkter	4	183	1
Summa		116 204	109 505
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-82 201	-82 657
Kostnader för lokaler	6	-13 941	-12 880
Övriga driftkostnader	7	-18 999	-13 013
Finansiella kostnader	8	-19	-3
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 044	-952
Summa		-116 204	-109 505
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		4 249	4 219
Lämnade bidrag	9	-4 249	-4 219
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	10	0	0

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	1 157	1 652
Summa		1 157	1 652
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	12	244	300
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	584	697
Summa		828	997
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter	14	1 143	1 586
Summa		1 143	1 586
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	2 579	1 776
Upplupna bidragsintäkter	16	120	53
Summa		2 700	1 829
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	-4 578	-5 694
Summa		-4 578	-5 694
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	17 086	23 262
Summa		17 086	23 262
SUMMA TILLGÅNGAR		18 336	23 632
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	19	102	102
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		0	0
Summa		102	102
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	0	69
Övriga avsättningar	21	747	799
Summa		747	869
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	1 777	2 649
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		3 370	3 114
Leverantörsskulder		2 854	2 059
Övriga kortfristiga skulder	23	1 154	1 250
Summa		9 156	9 072
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	7 531	9 505
Oförbrukade bidrag	25	801	4 084
Summa		8 332	13 590
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		18 336	23 632

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)		Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Utgiftsområde							
Anslag							
anslagspost (ap.)	Not						
Uo 24 2:2 Ramanslag							
Kommerskollegium							
ap.1							
Kommerskollegium							
(ram)	26	5 290	91 494	-2 522	94 261	-88 900	5 361
Uo 7 1:1 Ramanslag							
Biståndsverksamhet							
ap.10							
Biståndsverksamhet del							
till Kommerskollegium							
(ram)	27	853	25 000	-148	25 705	-26 066	-361
Summa		6 142	116 494	-2 670	119 966	-114 966	5 000

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 5 januari eller närmast föregående vardag.

Efter brytdagen har fakturor överstigande ett halvt prisbasbelopp 2022 (24 150 kr) bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadmässig anslagsavräkning

Reglerna om kostnadmässig anslagsavräkning från och med 2009 innebär att kostnader, inte utgifter, avräknas anslag. Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2021, 449 tkr, har år 2022 minskat med 26 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst ett halvt basbelopp och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är ett halvt basbelopp. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod.

Avskrivning under anskaffningsåret sker med ett helt års avskrivning för det som har anskaffats under årets första del och med ett halvt års avskrivning för det som har anskaffats under årets andra del.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Datorer och kringutrustning
5 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Förbättringsutgifter på annans fastighet Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner
6 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Fordringar i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Övriga upplysningar

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Ersättning i tkr
Generaldirektör Anders Ahnlid	1 378
Skattepliktig förmån om 300 kr som avser visum i Zambia.	
Ledamot i SIEPS insynsråd.	

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2022	2021
Totalt	3,2%	1,2%
Andel 60 dagar eller mer	52,1%	6,2%
Kvinnor	3,7%	1,2%
Män	2,2%	1,0%
Anställda - 29 år	-	-
Anställda 30 år - 49 år	3,4%	0,9%
Anställda 50 år -	2,9%	1,4%

Sjukfrånvaro för gruppen anställda -29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer.

Noter
(tkr)

Resultaträkning

	2022	2021
Not 1 Intäkter av anslag		
Intäkter av anslag	110 690	108 096
Summa	110 690	108 096
Utgifter i anslagsredovisningen	-114 966	-112 315
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.	4 249	4 219
Summa	-110 717	-108 096
Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	-26	0
Intäkter av anslag har ökat mellan åren vilket förklaras av högre övriga driftkostnader och lokalkostnader (se not 6 och 7 nedan). Utfallet innebär att Kommerskollegium har ett utgående överföringsbelopp på anslag Uo 24 2:2 ap.1 på 5 361 tkr. Anslag Uo 7 1:1 ap.10 har överskridits och myndigheten har nyttjat 361 tkr av anslagskrediten.		
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	57	37
Summa	57	37
Not 3 Intäkter av bidrag		
Intäkter av bidrag från statliga myndigheter	4 680	1 370
Bidrag från andra EU-länder	555	0
Bidrag från övriga	38	0
Summa	5 274	1 370
Ökningen av bidragsintäkter från statliga myndigheter beror på inrättandet av ett rådgivande organ som kollegiet ledde 2021-2022 för att främja innovativ och klimatfokuserad standardisering. Bidraget från andra EU-länder avser ett Twinningprojekt i Namibia. Bidrag från övriga avser medel från Kungl. Kommerskollegii 1:a novemberstiftelse för personalförfrämjande aktiviteter.		
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	182	0
Övriga finansiella intäkter	1	1
Summa	183	1

	2022	2021
Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensions- premier och andra avgifter enligt lag och avtal)	49 914	51 226
Varav lönekostnader ej anställd personal	7	0
Sociala avgifter	30 556	29 980
Övriga kostnader för personal	1 731	1 451
Summa	82 201	82 657
Minskningen av lönekostnader beror framför allt på att myndigheten har haft en hög personalomsättning bland annat till följd av Sveriges ordförandeskap i EU och det har tagit tid att ersättningsrekrytera.		
Not 6 Kostnader för lokaler		
Kostnader för lokaler	13 941	12 880
Summa	13 941	12 880
Ökningen av lokalkostnaderna beror framför allt på indexuppräkning av lokalhyran, höjning av fastighetsskatten samt hyra av bostad för en utstationering i Zambia.		
Not 7 Övriga driftkostnader		
Resor, representation, information etc.	3 173	416
Inköp av varor	1 741	1 051
Köp av tjänster	14 085	11 488
Realisationsförlust	0	58
Summa	18 999	13 013
Ökningen av övriga driftkostnader beror framför allt på ett ökat resande, främst inom myndighetens handelsrelaterade utvecklingssamarbete, samt ökat inköp av konsulter, främst inom HR, webb och projektledning.		
Not 8 Finansiella kostnader		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	17	0
Övriga finansiella kostnader	2	3
Summa	19	3
Not 9 Lämnade bidrag		
Tillväxtverket	3 950	3 950
Konsumentverket	250	250
Lämnade bidrag till internationella organisationer	49	19
	4 249	4 219
Lämnade bidrag till internationella organisationer avser bidrag till ett nätverk där OTGS medverkar och som syftar till att sprida information och kunskap mellan olika OTGS-liknande funktioner i Europa.		
Not 10 Årets kapitalförändring		
Årets kapitalförändring	0	0
Summa	0	0
Anledning till att årets kapitalförändring är noll beror på att kollegiet inte har haft någon tjänsteexportverksamhet under 2022.		

Balansräkning

	2022-12-31	2021-12-31
Not 11 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	6 461	6 392
Årets anskaffningar	209	746
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-678
Summa anskaffningsvärde	6 670	6 461
Ingående ackumulerade avskrivningar	-4 809	-4 752
Årets avskrivningar	-704	-677
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar (+)	0	620
Summa ackumulerade avskrivningar	-5 513	-4 809
Utgående bokfört värde	1 157	1 652
Not 12 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	1 746	1 639
Årets anskaffningar	29	107
Summa anskaffningsvärde	1 775	1 746
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 446	-1 388
Årets avskrivningar	-85	-58
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 531	-1 446
Utgående bokfört värde	244	300
Not 13 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	4 059	3 834
Årets anskaffningar	142	225
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-102	0
Summa anskaffningsvärde	4 099	4 059
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 362	-3 144
Årets avskrivningar	-255	-218
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	102	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 515	-3 362
Utgående bokfört värde	584	697
Not 14 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	1 143	1 575
Kundfordringar hos andra myndigheter	0	10
Övriga fordringar hos andra myndigheter	0	0
Summa	1 143	1 586

	2022-12-31	2021-12-31
Not 15 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	1 828	996
Övriga förutbetalda kostnader	752	781
Summa	2 579	1 776
Ökningen av förutbetalda hyreskostnader beror på högre hyra nästkommande år.		
Not 16 Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter inomstatliga	0	53
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	120	0
Summa	120	53
Upplupna bidragsintäkter avser vårt Twinning-projekt i Namibia som till viss del är finansierat av EU-bidrag.		
Not 17 Avräkning med statsverket		
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-6 142	-3 742
Redovisat mot anslag	114 966	112 315
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-116 494	-115 740
Återbetalning av anslagsmedel	2 670	1 025
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-5 000	-6 142
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	449	449
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-26	0
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	423	449
Summa Avräkning med statsverket	-4 578	-5 694
Not 18 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	17 086	23 262
Summa	17 086	23 262
Räntekontokredit	11 000	11 000

Minskningen på räntekontot beror på minskning av oförbrukade bidrag, minskning av anslagssparandet samt ökning av förutbetalda hyreskostnader.

Not 19 Myndighetskapital**Specifikation förändring av myndighetskapitalet**

	Bal kapförändring, avgiftsfin. verksamhet	Kapitalförändring enl resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2021	102	0	102
Ingående balans 2022	102	0	102
Föregående års kapitalförändring	0	0	0
Årets kapitalförändring	0	0	0
Summa årets förändring	0	0	0
Utgående balans 2022	102	0	102

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Ingående avsättning	69	132
Årets pensionskostnad	0	0
Årets pensionsutbetalningar	-69	-63
Utgående avsättning	0	69

Not 21 Övriga avsättningar**Avsättning för lokalt omställningsarbete**

Ingående balans	593	1 946
Årets förändring	154	-1 352
Utgående balans	747	593

Avsättning för omstrukturering

Ingående balans	206	0
Årets förändring	-206	206
Utgående balans	0	206

Summa övriga avsättningar

747	799
------------	------------

Kollegiet har inte någon beslutad plan för hur beloppet för lokalt omställningsarbete ska användas.

Not 22 Lån i Riksgäldskontoret

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	2 649	2 581
Under året nyupptagna lån	172	1 078
Årets amorteringar	-1 044	-1 010
Utgående balans	1 777	2 649

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	4 000	4 000
Lånefinansierade anläggningstillgångar inkl. finansiell leasing	1 985	2 649

Differensen mellan utgående balans och lånefinansierade anläggningstillgångar beror på en sen anskaffning som ej var med i underlaget till låneupptagen 2022.

Not 23 Övriga kortfristiga skulder

Personalens källskatt	1 154	1 250
Summa	1 154	1 250

	2022-12-31	2021-12-31
Not 24 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	6 482	7 269
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	555	1 722
Övriga upplupna kostnader	493	515
Summa	7 531	9 505

Upplupna kostnader har minskat på grund av ökat antal uttagna semesterdagar under året samt på grund av utbetalning av uppsägningslöner.

Not 25 Oförbrukade bidrag

Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	801	4 084
Summa	801	4 084

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk inom följande tidsintervall:

inom tre månader	801	1 000
mer än tre månader till ett år	0	3 084
Summa	801	4 084

Bidraget avser främst ett regeringsuppdrag att inrätta och leda ett rådgivande organ för att främja innovativ och klimatfokuserad standardisering. Rådet bidragsfinansieras via Kammarkollegiet av sakanslag inom utgiftsområde 24, anslag 1:5 Näringslivsutveckling. En stor del av bidraget som rekvirerades 2021 har använts under 2022.

Anslagsredovisning

Not 26 Uo 24 2:2 ap. 1

Kommerskollegium

Anslagsposten får användas för Kommerskollegiums förvaltningsutgifter.

Av anslagsposten avser 8 300 tkr de svenska kontaktpunkterna för tjänster och varor. Det sammanlagda medelsbehovet för Tillväxtverkets och Konsumentverkets åtgärder avseende kontaktpunkten för tjänster har beräknats till 4 200 tkr, varav 3 950 tkr avser Tillväxtverket och 250 tkr Konsumentverket.

Kommerskollegium har under 2022 lämnat bidrag på totalt 4 200 tkr, varav 3 950 tkr till Tillväxtverket och 250 tkr till Konsumentverket.

Enligt regleringsbrevet disponerar Kommerskollegium en anslagskredit på 2 744 tkr. Anslagssparande från föregående år får enligt regleringsbrevet disponeras med ett belopp om högst 3% av anslaget.

Anslaget är räntebärande. Låneram 4 000 tkr. Räntekontokredit 11 000 tkr.

Not 27 Uo 7 1:1 ap. 10

Biståndsverksamhet - del till Kommerskollegium

Anslagsposten om 25 000 tkr ska användas för att bedriva handelsrelaterade utvecklingssamarbete samt driva den nationella kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden, i enlighet med myndighetens uppdrag såsom det framgår av förordningen med instruktion för Kommerskollegium och i enlighet med regeringens uppdrag till Kommerskollegium (UD2019/11795/HI) att utvidga OTGS verksamhet för att ytterligare underlätta export från utvecklingsländer. Medlen får även användas för expertstöd, metod- och kompetensutveckling, utvärdering, erfarenhetsredovisning och revision av handelsrelaterat utvecklingssamarbete.

Medlen ska användas för handelsrelaterat utvecklingssamarbete i enlighet med regeringens policyer och strategier för internationellt utvecklingssamarbete. Medlen får även användas för relaterade förvaltningskostnader. Medlen får endast användas i enlighet med OECD:s biståndskommitté DAC:s riktlinjer för vad som kan klassificeras som bistånd.

Enligt regleringsbrevet disponerar Kommerskollegium en anslagskredit på 750 tkr. Anslagssparande från föregående år får enligt regleringsbrevet disponeras med ett belopp om högst 3% av anslaget. Anslaget är räntebärande.

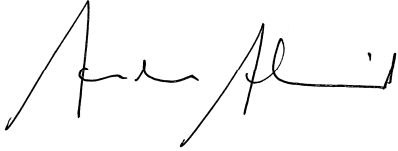
Totalt har kollegiet haft utgifter på anslaget om 26 066 tkr, varav 14 568 tkr för det handelsrelaterade utvecklingssamarbetet och 11 498 tkr för OTGS verksamhet, därav 49 tkr lämnades som bidrag.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 000	4 000	4 000	3 500	4 000
Utnyttjad	1 777	2 649	2 851	2 689	2 379
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	11 000	11 000	11 000	10 600	10 597
Maximalt utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	182	0	0	1	4
Räntekostnader	0	0	0	32	72
Avgiftsintäkter					
Avgiftsintäkter som myndigheten disponerar	57	37	119	2 604	5 598
Anslagskredit					
Beviljad (Uo 24)	2 744	2 767	2 754	2 732	2 624
Utnyttjad (Uo 24)	0	0	0	1 143	0
Beviljad (Uo 7)	750	0	0	0	0
Utnyttjad (Uo 7)	361	0	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande(Uo 24)	5 361	5 290	2 057	0	715
Anslagssparande(Uo 7)	0	853	1 685	25	1 374
Bemyndiganden (ej tillämpligt)					
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	83	85	83	84	86
Medelantalet anställda (st)	84	87	86	86	90
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 387	1 277	1 255	1 327	1 247
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	-110	-6
Balanserad	102	102	102	212	218

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2023

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Anders Ahnlid', written over a solid black horizontal line.

Anders Ahnlid
Generaldirektör